

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Haziran 2021

Son Güncelleme Tarihi: 16.07.2021

Not: Sunumda yer verilen veri, görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup sadece bilgi amaçlıdır.

A- MAKROEKONOMİK GELİŞMELER.....	3
B- MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM.....	23
C- DIŞ TİCARETTE GELİŞMELER	29
1) MAL TİCARETİ.....	30
2) HİZMETLER TİCARETİ.....	44
D- YATIRIM ORTAMI ve YABANCI SERMAYE	50
E- SERBEST BÖLGELER.....	56
F- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU ve ÇOK TARAFLI TİCARET	62

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

A-MAKROEKONOMİK GELİŞMELER

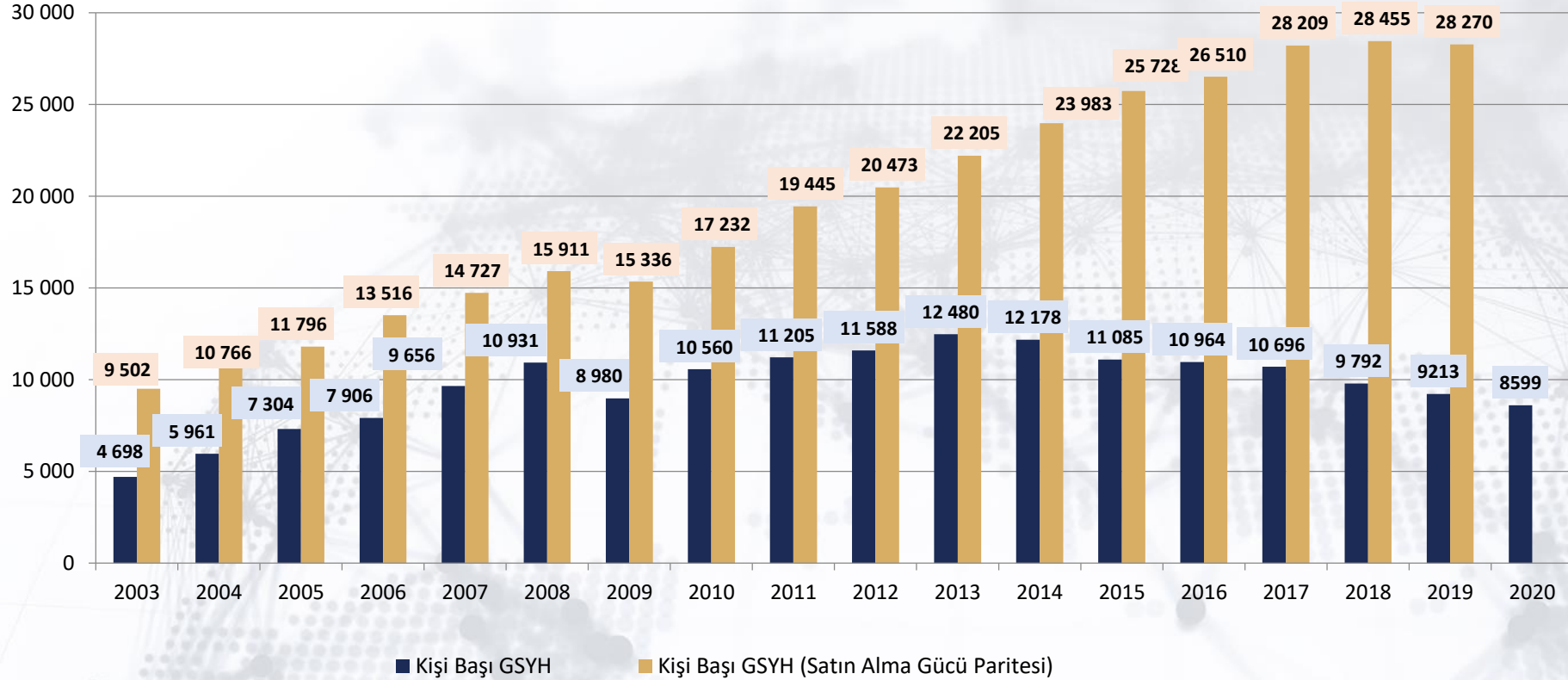
Temel Ekonomik Göstergeler

	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GSYH ARTIŞI, 2009 Fiyatlarıyla, %	6,9	8,4	6,1	3,3	7,5	3,0	0,9	1,8
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar TL	171	1.168	2.351	2.627	3.134	3.758	4.320	5.048
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar \$	273	777	867	869	859	797	761	717
NÜFUS, Bin Kişi	64.269	73.142	78.218	79.278	80.313	81.407	82.579	83.386
KİŞİ BAŞINA GSYH, Cari Fiyatlarla, \$	4.249	10.629	11.085	10.964	10.696	9.792	9.213	8.599
İHRACAT (GTS, F.O.B.), Milyon \$	-	-	151,0	149,2	164,5	177,2	180,8	169,6
İHRACAT(GTS)/GSYH,%	-	-	17,4	17,2	19,2	22,2	23,8	23,7
İTHALAT (GTS, C.I.F.), Milyon \$	-	-	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	219,5
İTHALAT(GTS)/GSYH, %	-	-	24,6	23,3	27,8	29,0	27,6	30,6
İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI (% GTS)	-	-	70,7	73,8	68,9	76,6	86,0	77,3
SEYAHAT GELİRLERİ, Milyar \$	7,6	22,6	26,6	18,7	22,5	25,2	29,8	10,2
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR (GİRİŞ), Milyar \$	1,0	9,1	19,3	13,8	11,0	12,8	9,3	7,7
CARİ İŞLEMLER DENGESİ/GSYH, %	-3,6	-5,7	-3,2	-3,1	-4,7	-2,6	1,2	-5,1
İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI, %		46,5	51,3	52,0	52,8	53,2	53,0	49,3
İŞSİZLİK ORANI, %		11,1	10,3	10,9	10,9	11,0	13,7	13,2
İSTİHDAM ORANI, %		41,3	46,0	46,3	47,1	47,4	45,7	42,8
TÜFE, (On iki aylık ortalamalara göre değişim) (%)		8,6	7,7	7,8	11,1	16,3	15,2	12,28

Kaynak: TÜİK, TCMB

Kişi Başı Düşen GSYH, ABD Doları

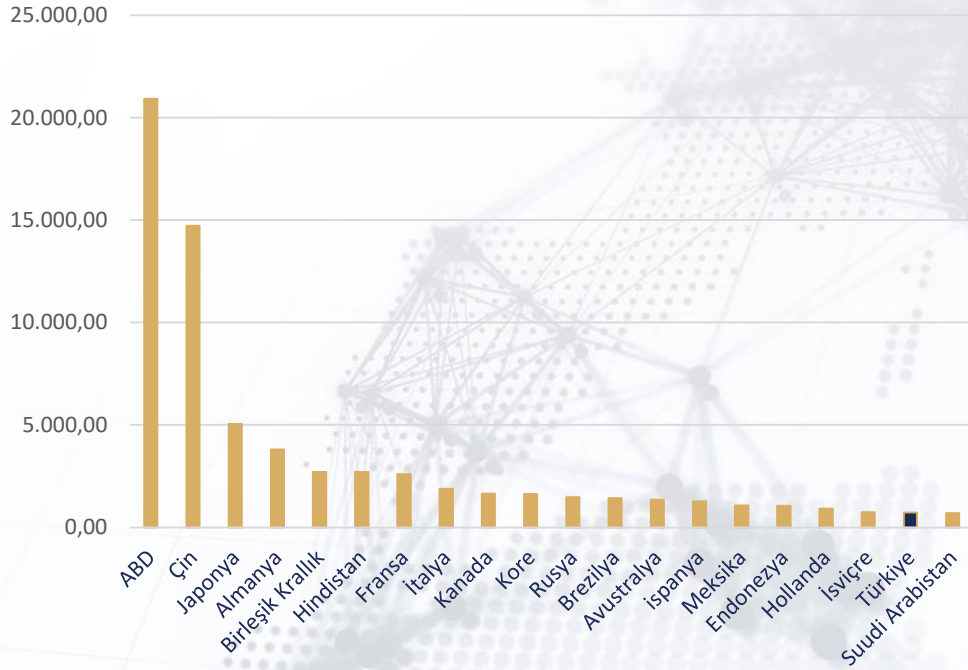
Kaynak: TÜİK

- Kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH), 2020 yılında, 2002 yılına göre yaklaşık 2,5 katına çıkarak 3.608 dolardan 8.599 dolara yükselmiştir.
- Satın Alma Gücü Paritesine (SGP) göre, 2019'de kişi başı GSYH, 28.270 dolar olmuştur.

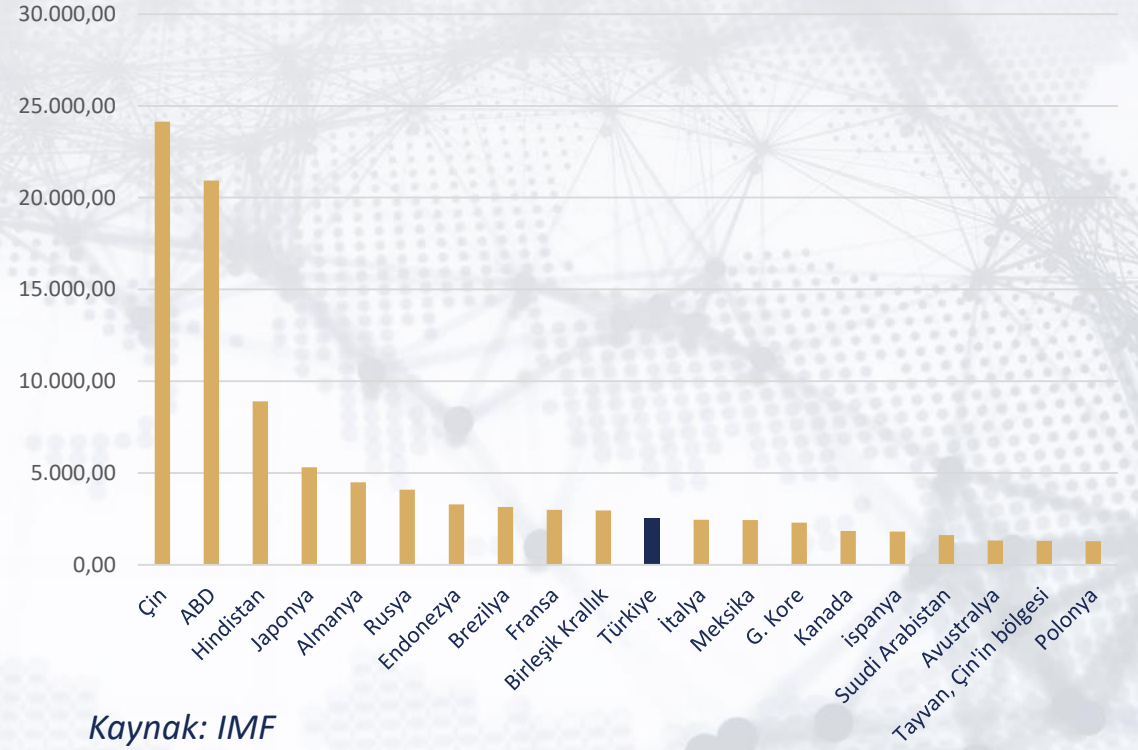
Dünya'nın En Büyük 20 Ekonomisi (Cari ve Satın Alma Gücü Paritesine (SGP) Göre GSYH)

GSYH (Cari) Milyar \$

Kaynak: IMF

GSYH (SGP) Milyar \$

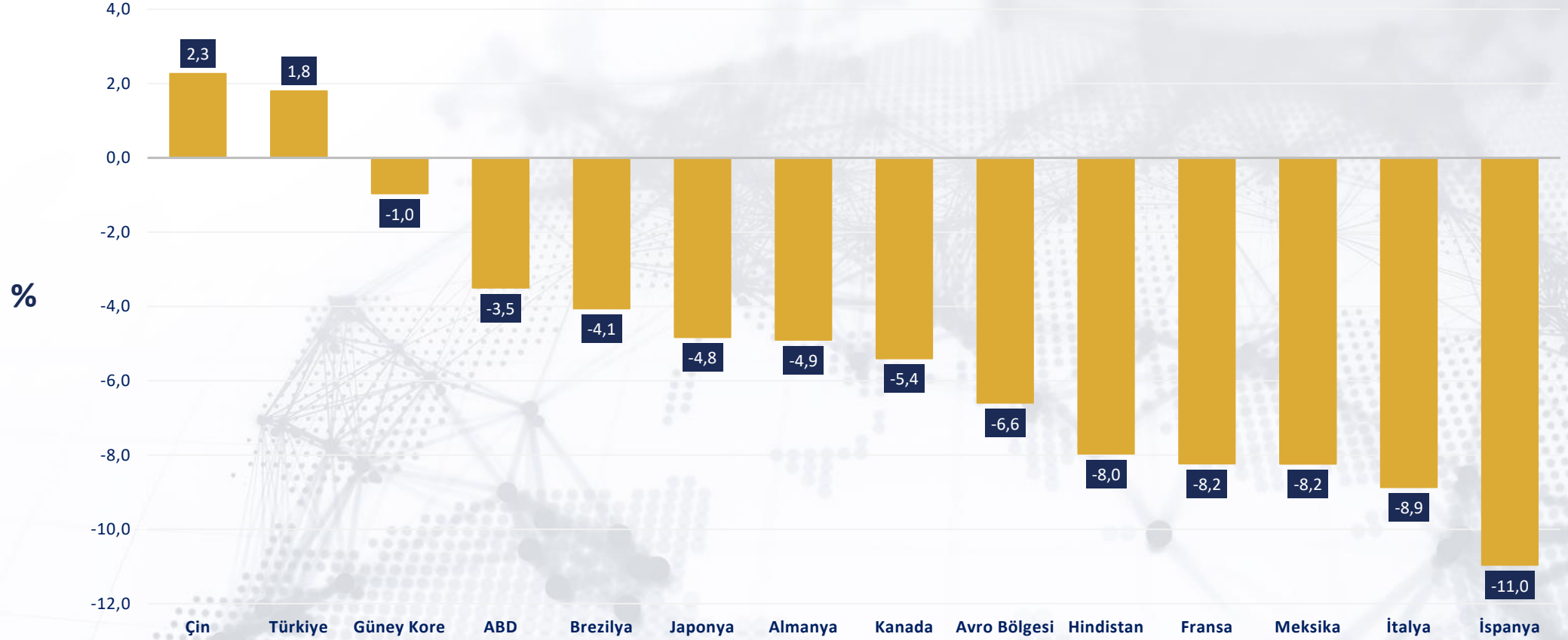

Kaynak: IMF

- 2020 yılı itibarıyla satın alma gücü paritesine göre GSYH sıralamasında Türkiye, Dünya'nın 11., Avrupa'nın 4. büyük ekonomisidir.

Başlıca Bölgeler ve Ülkeler İtibarıyla GSYH Artışları (2020)

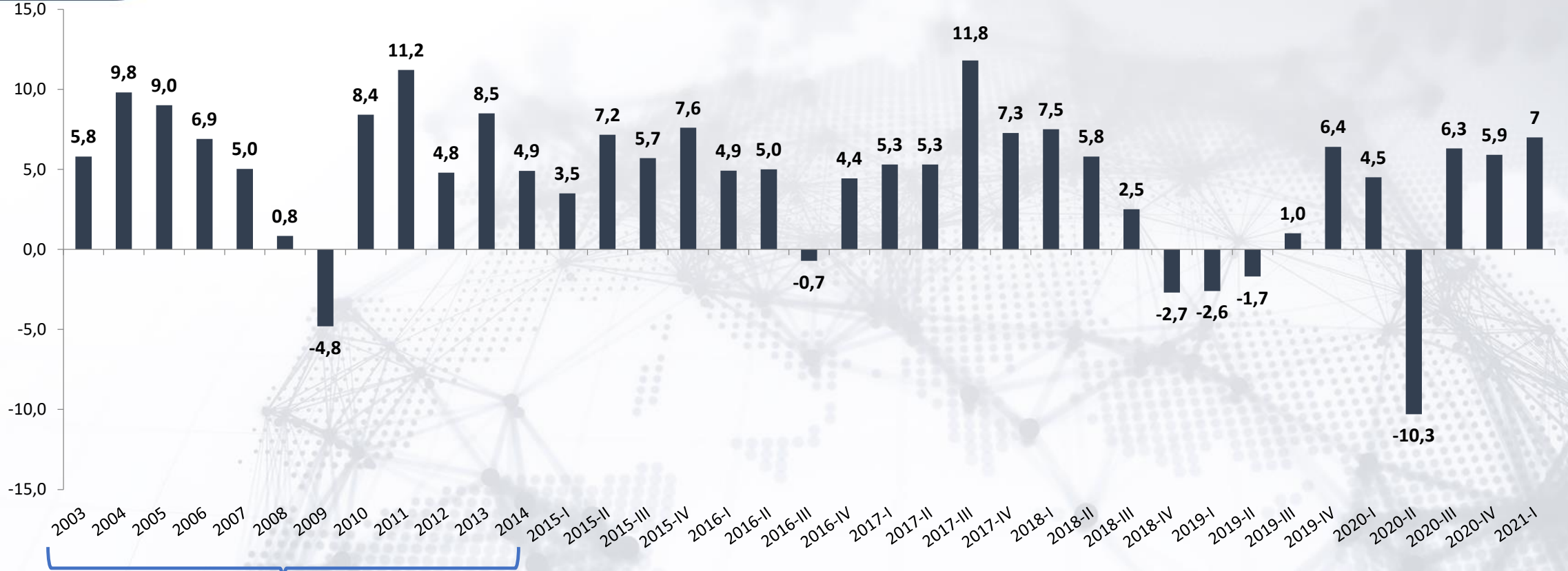

Kaynak: IMF, Eurostat

➤ Türkiye ekonomisi 2020 yılında %1,8 oranında büyümüştür.

Dönemler İtibarıyla GSYH Büyüme Oranları (%)

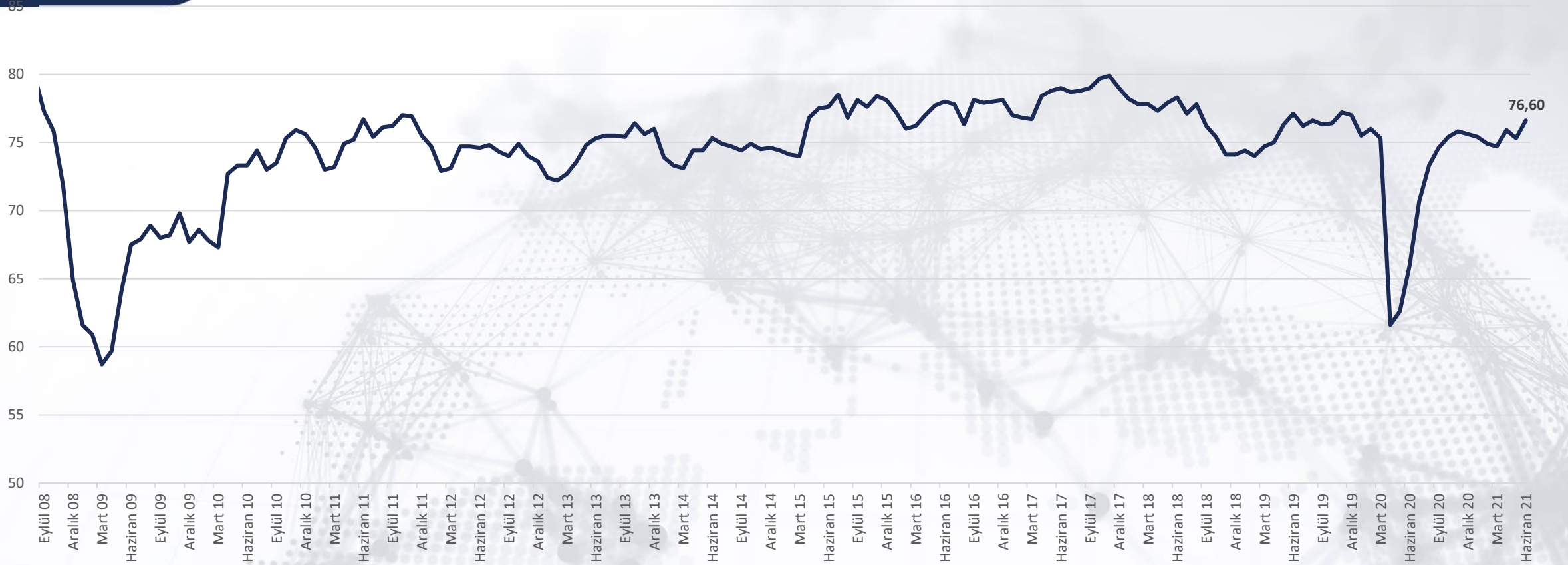
Kaynak: TÜİK

Yıllık Artışlar

- Türkiye ekonomisi 2021 yılının ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %7,0 oranında büyümüştür.
- 2003-2020 döneminde ise Türkiye ekonomisinde yıllık ortalama %5,1 oranında büyüme kaydedilmiştir.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)

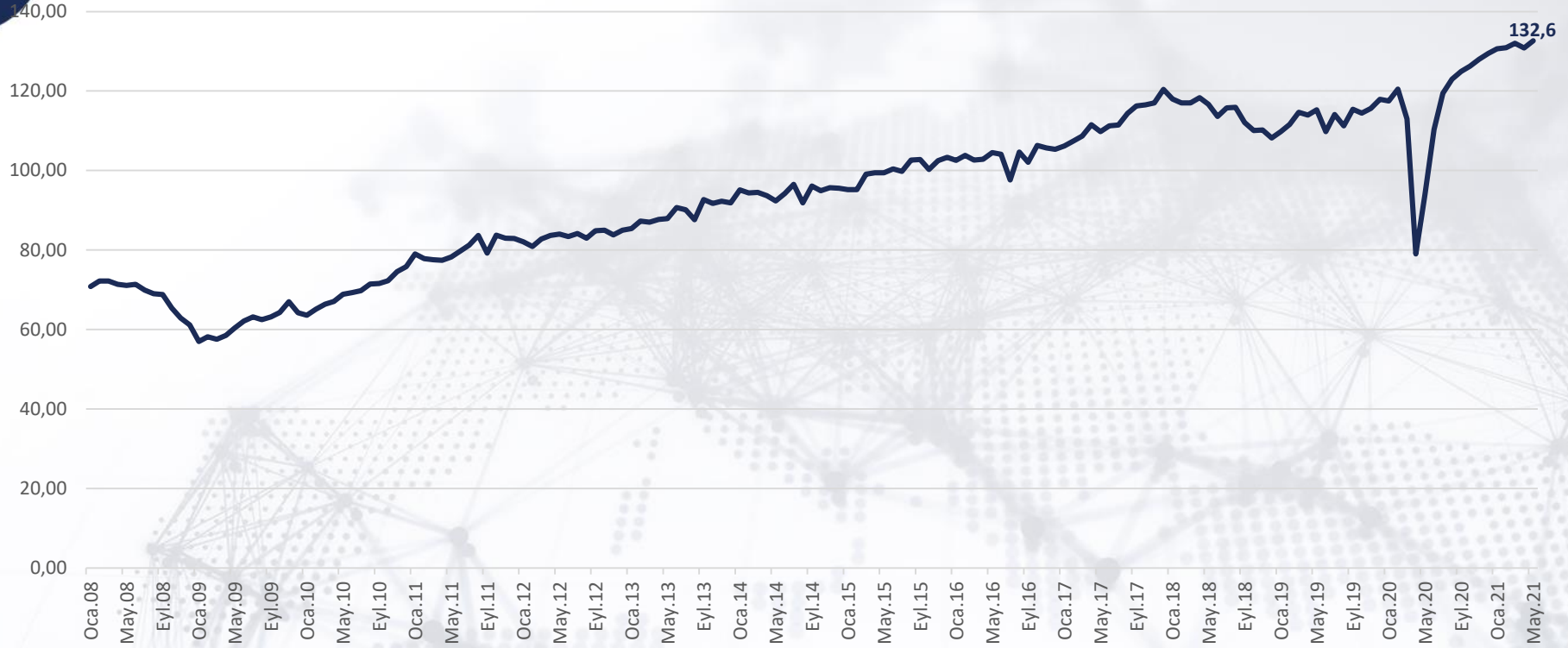

Kaynak: TCMB

- 2021 yılı Haziran ayında, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı; bir önceki aya göre 1,3 puan artış, bir önceki yılın aynı ayına göre ise 10,6 puan artış göstererek %76,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sanayi Üretim Endeksi* (SÜE)

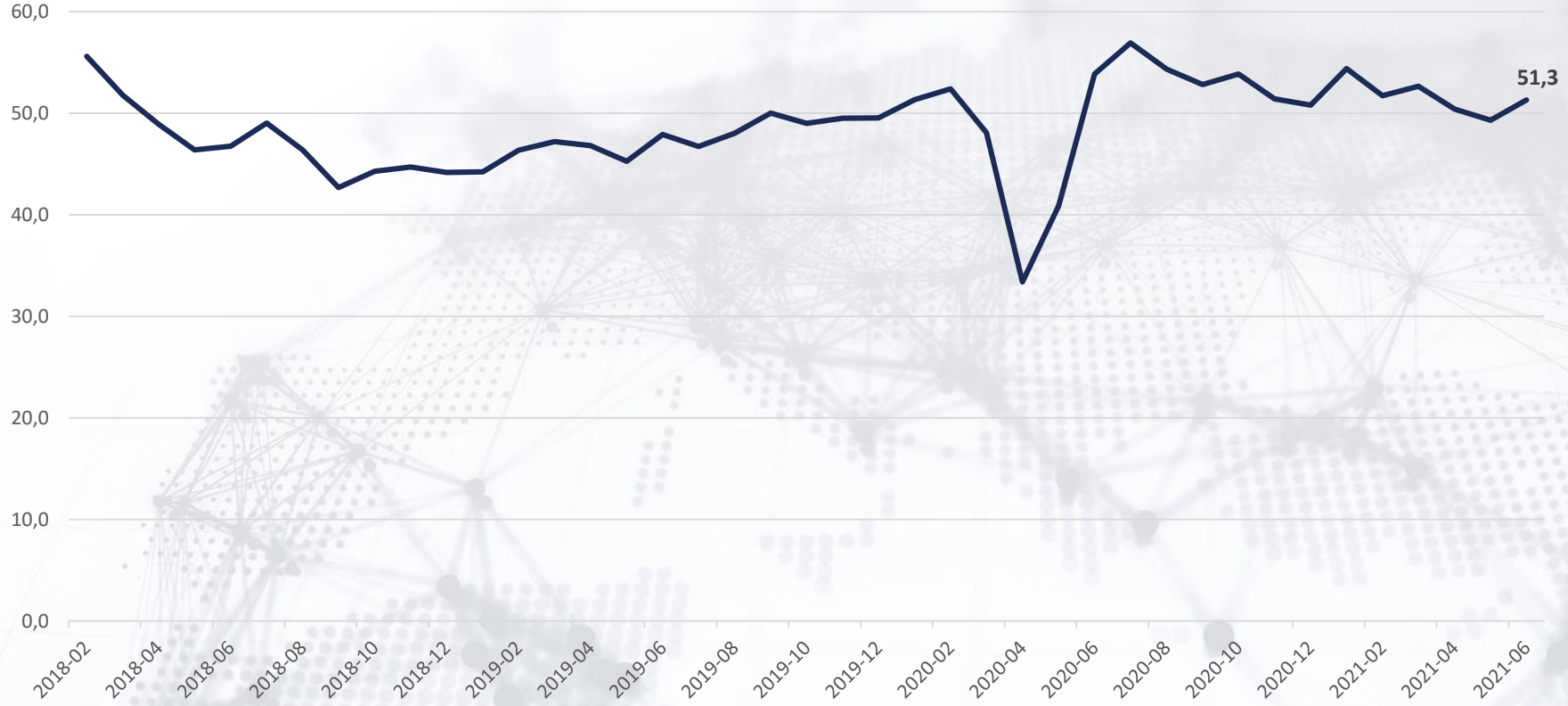
Kaynak: TÜİK

- Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SÜE 2021 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %1,3 oranında, takvim etkisinden arındırılmış SÜE ise bir önceki yılın aynı ayına göre %40,7 oranında artış göstermiştir.

*Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Endeks (2015=100)

Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)

Kaynak: Markit Economics

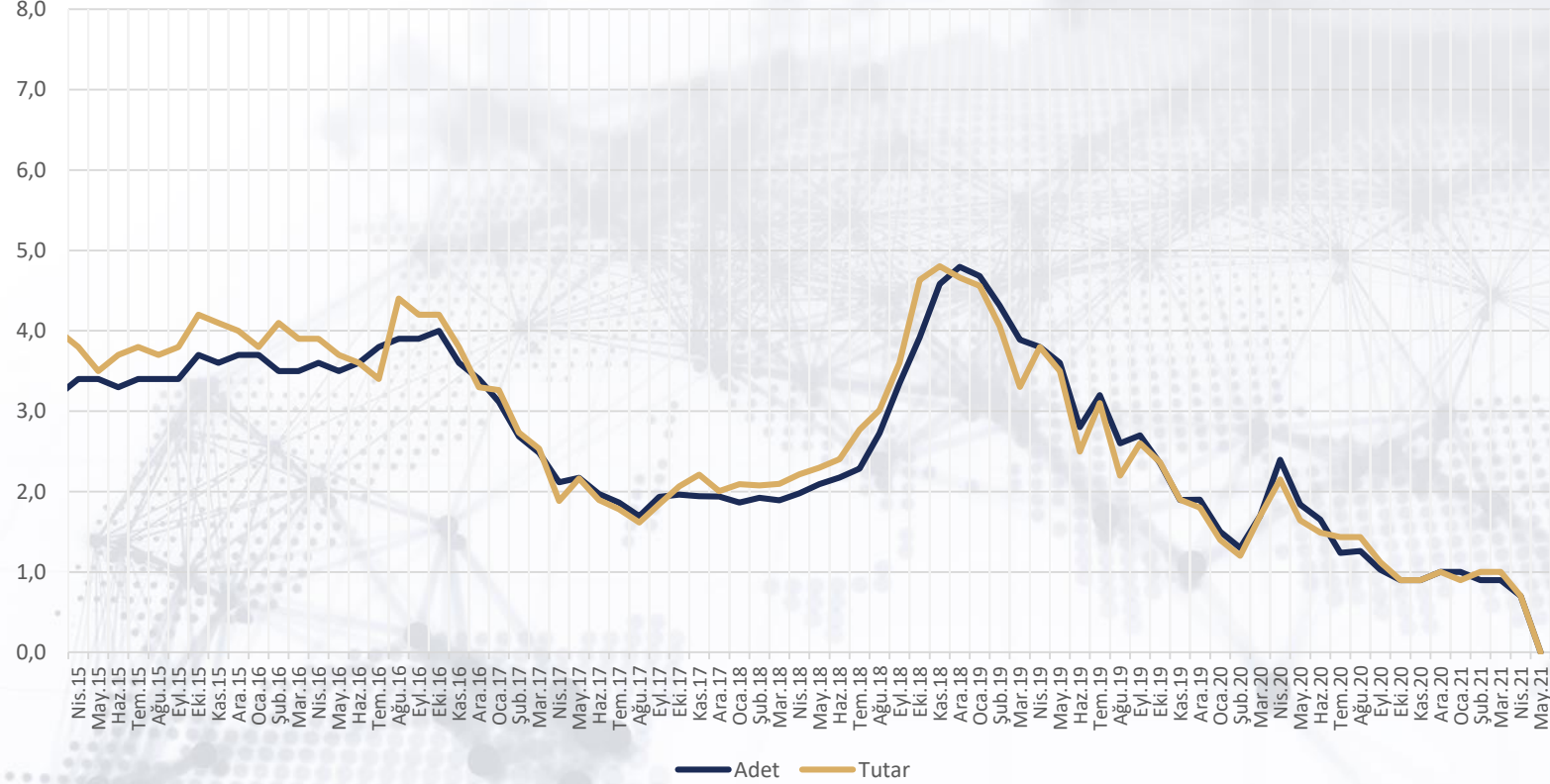
- PMI, 2021 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre 2,0 puan artış göstermiş olup, 51,3 değeri ile eşik değerin üstünde gerçekleşmiştir.

* Endeks değerinin 50'nin üzerinde olması artışı, altında olması düşüşü göstermektedir.

Karşılıksız Çek Oranları

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler / Bankalara İbraz Edilen Çekler (%)

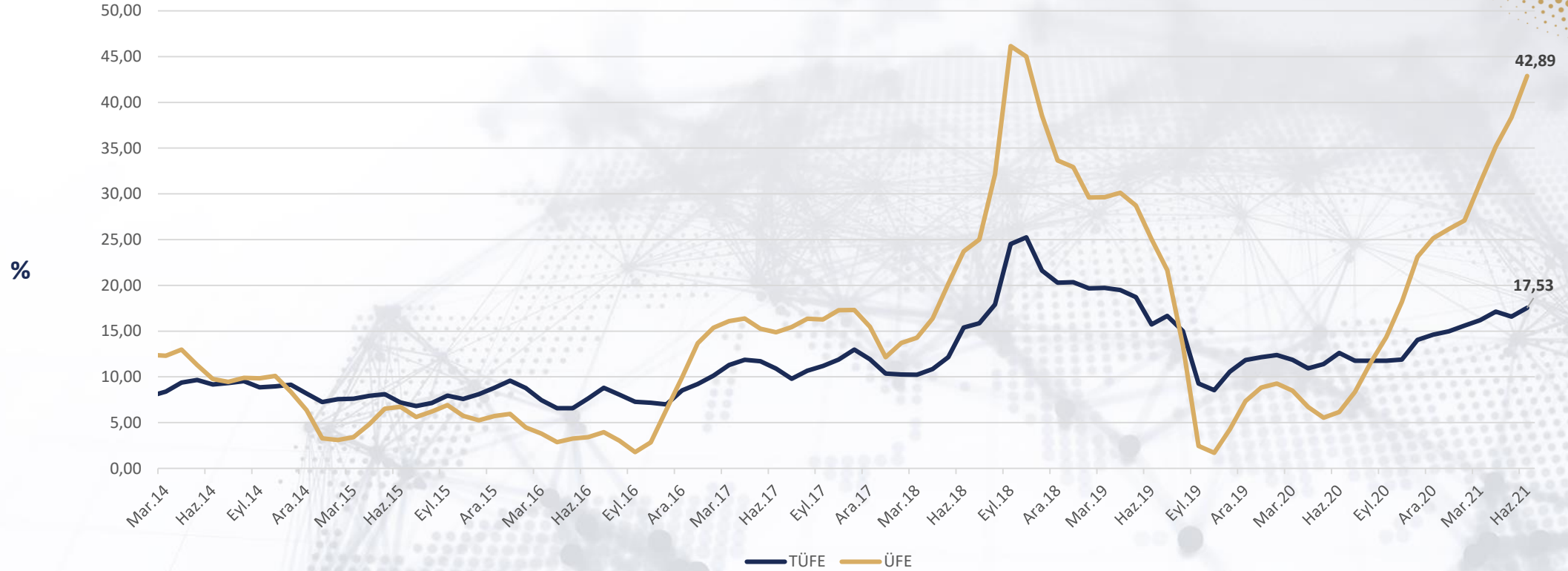

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

- 2021 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre “karşılıksız” işlemi yapılan çek adedinin bankalara ibraz edilen çekler içerisindeki oranında ve “karşılıksız” işlemi yapılan çeklerin tutar olarak toplam içerisindeki oranında düşüş yaşanmıştır.

Enflasyondaki Gelişmeler*

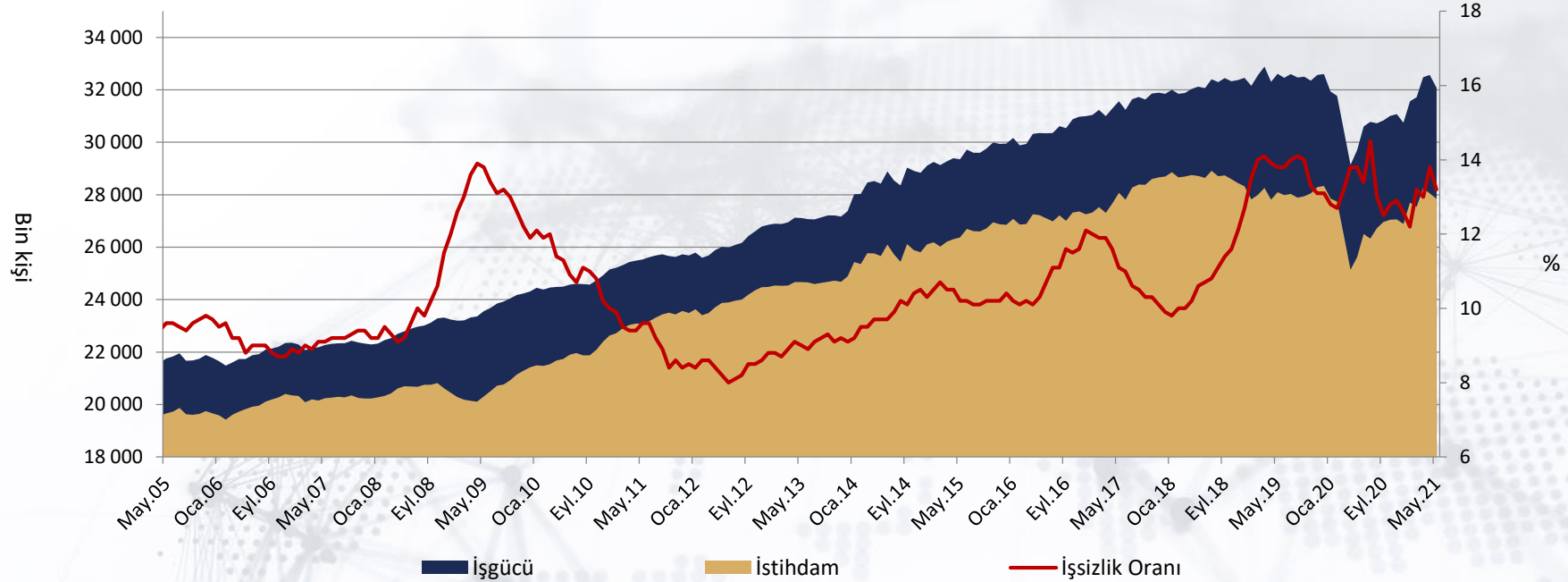
Kaynak: TÜİK

- 2021 yılı Haziran ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, TÜFE’de %17,53 oranında, Yi-ÜFE’de ise %42,89 oranında artış gerçekleşmiştir.

*Endeks (2003=100)

İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler

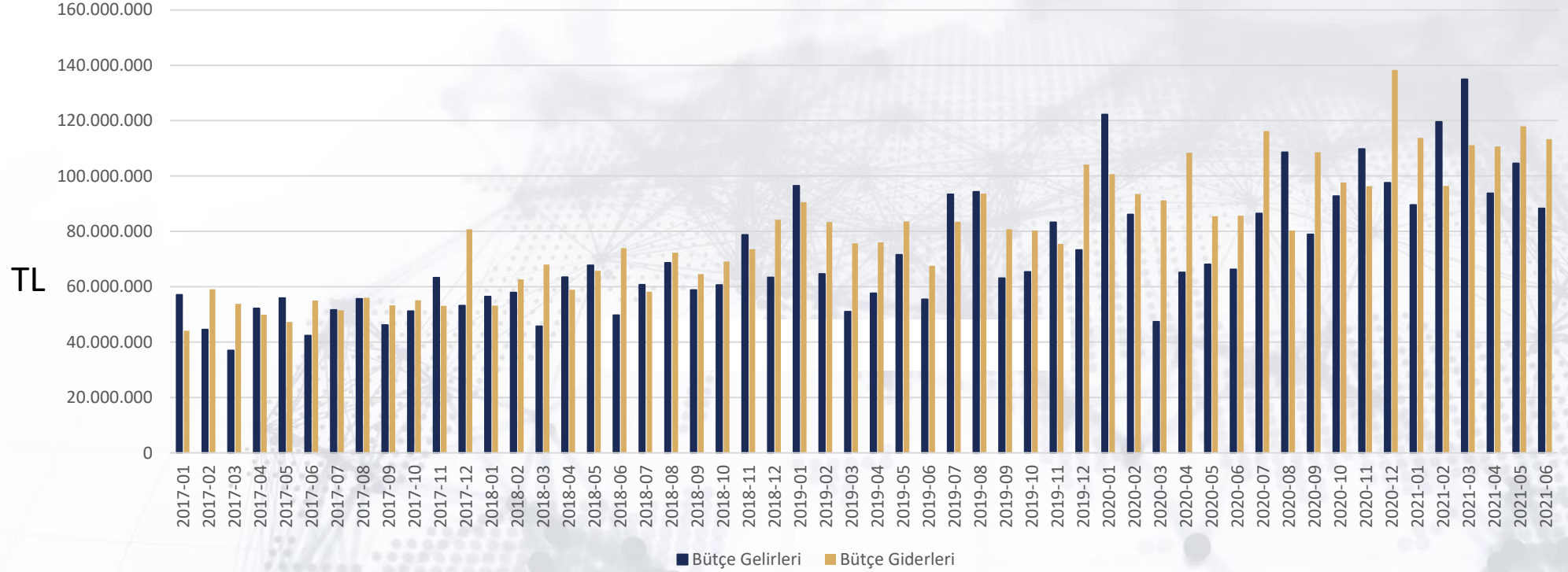
Kaynak: TÜİK

Not: Mevsimsel Düzeltilmiş Veriler

- 2021 yılı Mayıs ayında arındırılmamış işsizlik oranı %12,4, mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %13,2 düzeyinde gerçekleşmiştir.
- Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı ABD’de %5,8 (Mayıs), AB(27)’de %7,3 (Nisan), Avro Bölgesi’nde %8,0 (Nisan), Almanya’da %4,4 (Nisan), Fransa’da %7,3 (Nisan) ve İtalya’da %10,7(Nisan) düzeyinde bulunmaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

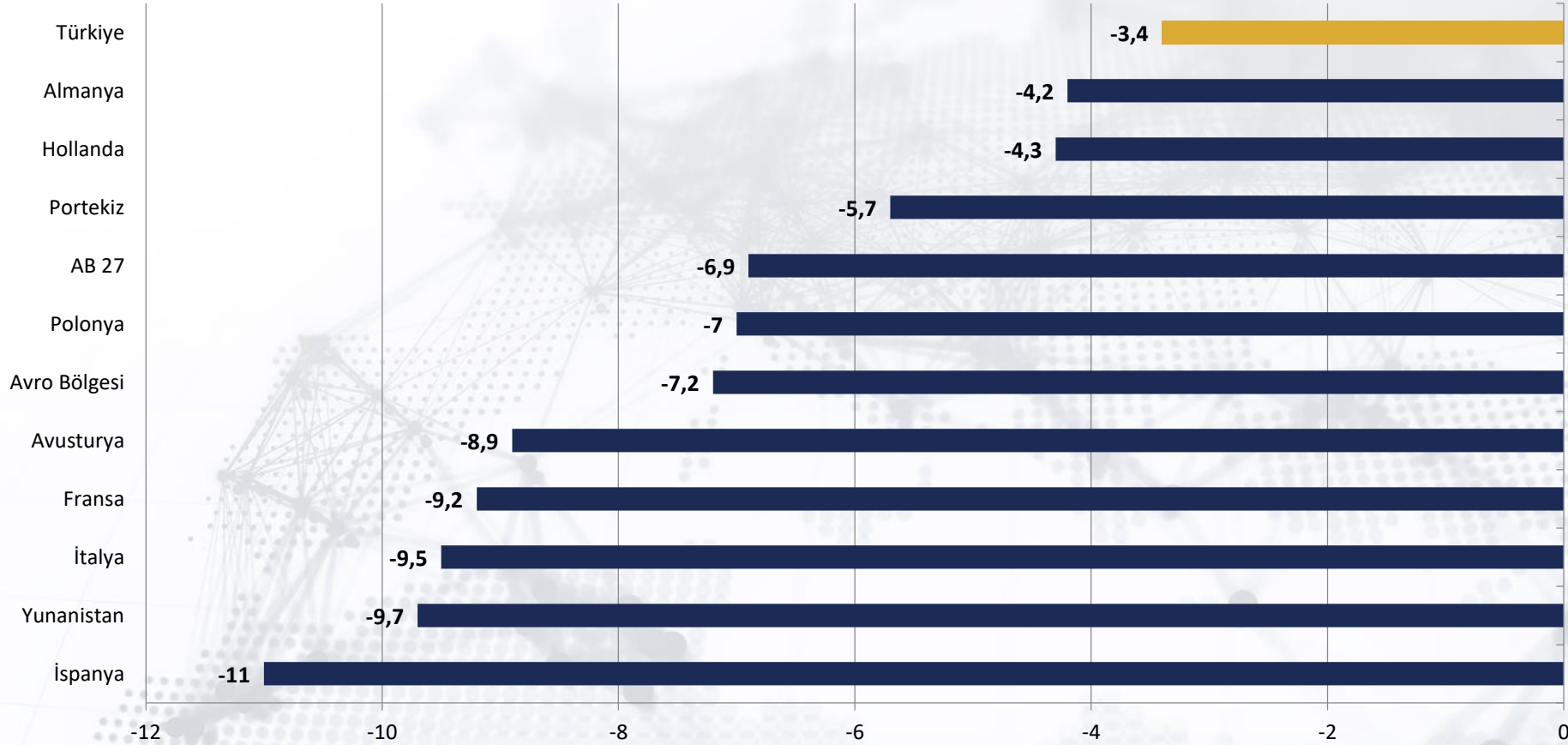

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

- 2021 yılı Haziran ayında merkezi yönetim bütçe gelirleri 88,3 milyar TL olarak gerçekleşirken, bütçe giderleri 113,3 milyar TL olmuş ve bütçe 25,0 milyar TL açık vermiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı / GSYH (%), 2020

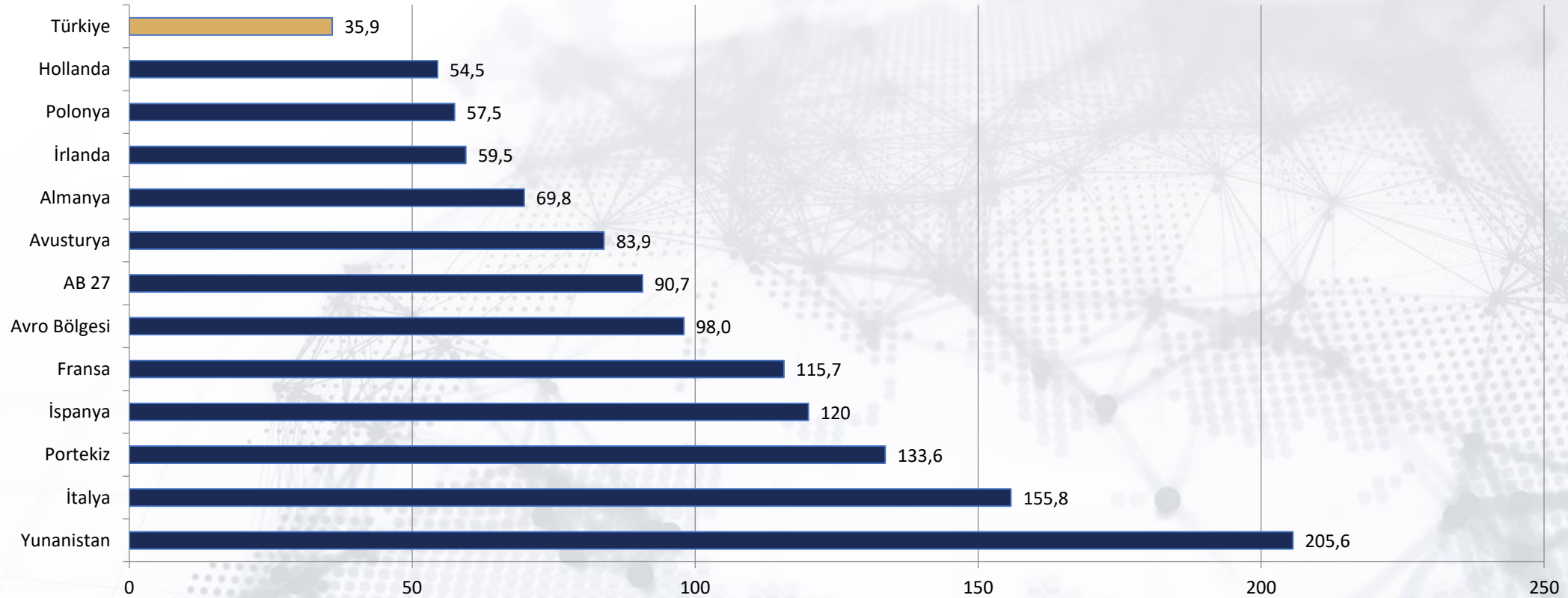

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.

➤ Türkiye'nin Merkezi Yönetim Bütçe Açığının GSYH'ye oranı 2020 yılında -%3,4 ile AB ülkeleri ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku / GSYH (%), 2020

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.

- Türkiye'nin AB tanımlı Genel Devlet Borç Stokunun GSYH'ya oranı 2020 yılında, Maastricht kriteri olan %60'ın oldukça altında, %35,9 olarak gerçekleşmiştir.

Ödemeler Dengesi

Milyon Dolar	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
I- CARİ İŞLEMLER HESABI	-4000	-3.081	-23,0	-18.152	-12.695	-30,1
A. DIŞ TİCARET DENGESİ	-2744	-2.869	4,6	-16.205	-11.380	-29,8
B. HİZMETLER DENGESİ	-170	939	-652,4	2.949	3.548	20,3
C. BİRİNCİL GELİR DENGESİ	-1.048	-1.302	24,2	-4.569	-5.454	19,4
D. İKİNCİL GELİR DENGESİ	-38	151	-497,4	-327	591	-280,7
II- SERMAYE HESABI	-4	-1	-75,0	-20	-23	15,0
III- FİNANS HESAPLARI	-5.141	-3.236	-37,1	-21.092	-6.051	-71,3
Doğrudan Yatırımlar	-140	-304	117,1	-2.245	-1.725	-23,2
Net Varlık Edinimi	143	315	120,3	716	1.634	128,2
Net Yükümlülük Oluşumu	283	619	118,7	2.961	3.359	13,4
Sermaye	170	256	50,6	1.579	1.533	-2,9
Yatırım	170	256	50,6	2.671	1.614	-39,6
Tasfiye	0	0	0,0	1.092	81	-92,6
Diğer Sermaye (Net)	-110	141	-228,2	-220	-145	-34,1
Gayrimenkul (Net)	223	222	-0,4	1.602	1.971	23,0
Portföy Yatırımları	2.592	-836	-132,3	11.298	904	-92,0
Diğer Yatırımlar	-10.310	-3.377	-67,2	-7.734	-3.654	-52,8
Rezerv Varlıklar	2.717	1.281	-52,9	-22.411	-1.576	-93,0
IV- NET HATA NOKSAN	-1.137	-154	-86,5	-2.920	6.667	-328,3

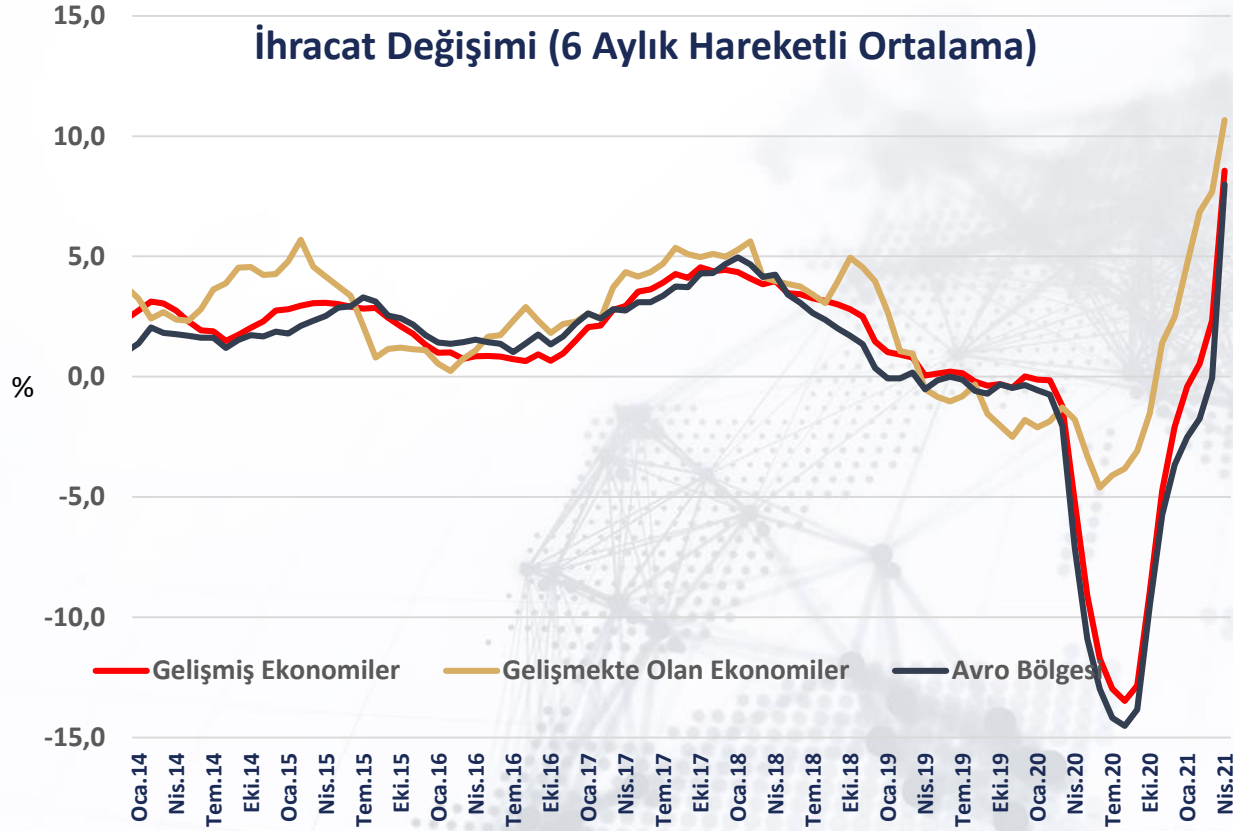
Kaynak: TCMB

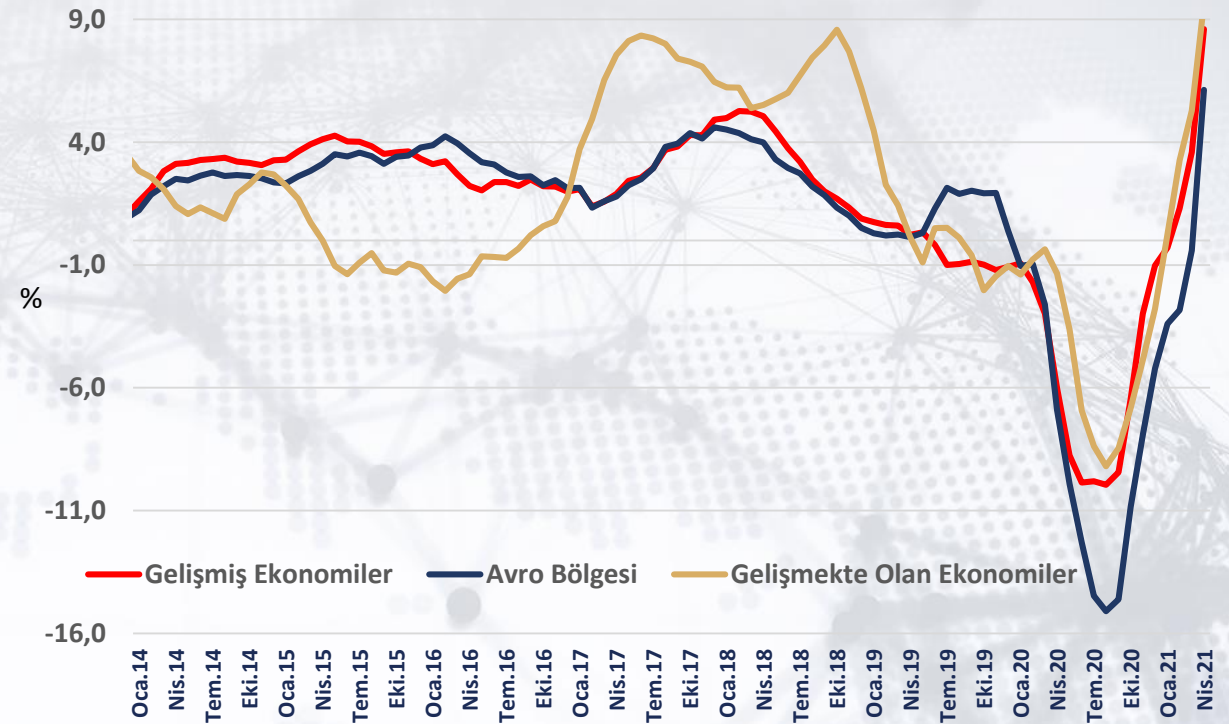
T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Küresel Ticaret Endekslerindeki Gelişmeler *

İhracat Değişimi (6 Aylık Hareketli Ortalama)

İthalat Değişimi (6 Aylık Hareketli Ortalama)

Kaynak: Hollanda Ekonomik Politika Analizi Bürosu (CPB)

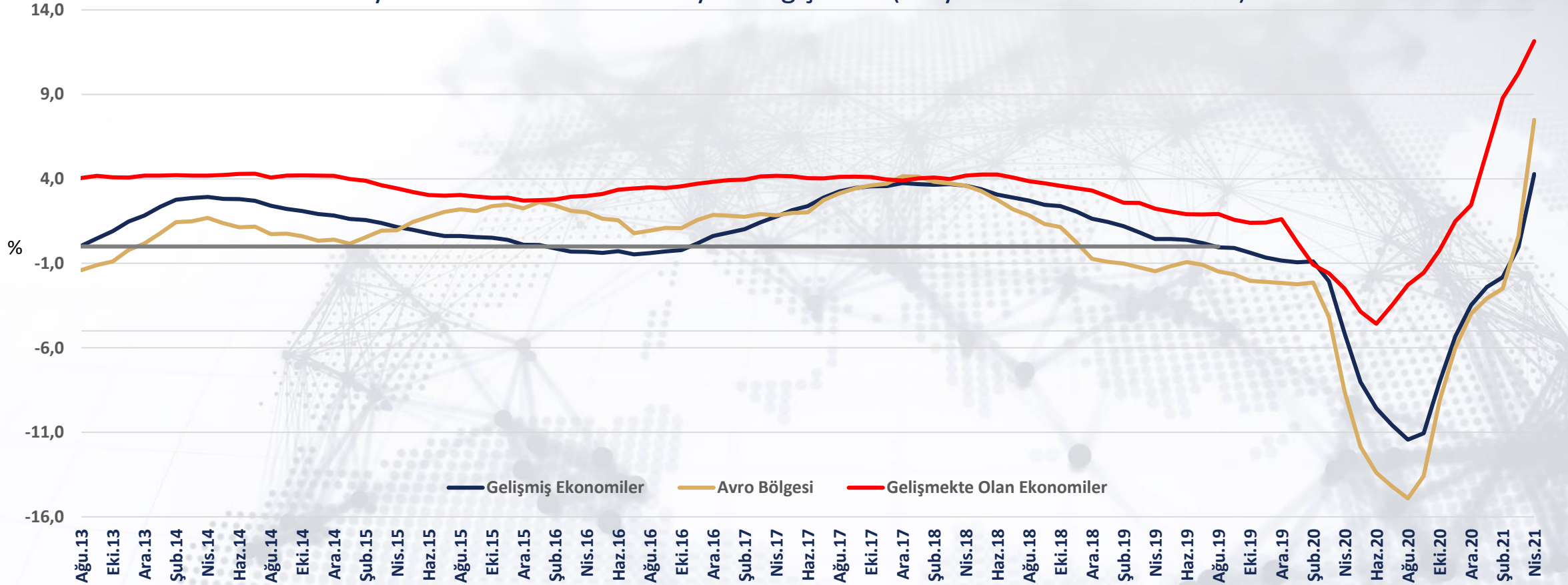
* Ticaret Endeksi (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Küresel Sanayi Üretim Endekslerindeki Gelişmeler*

Sanayi Üretim Endeksindeki Aylık Değişimler (6 Aylık Hareketli Ortalama)

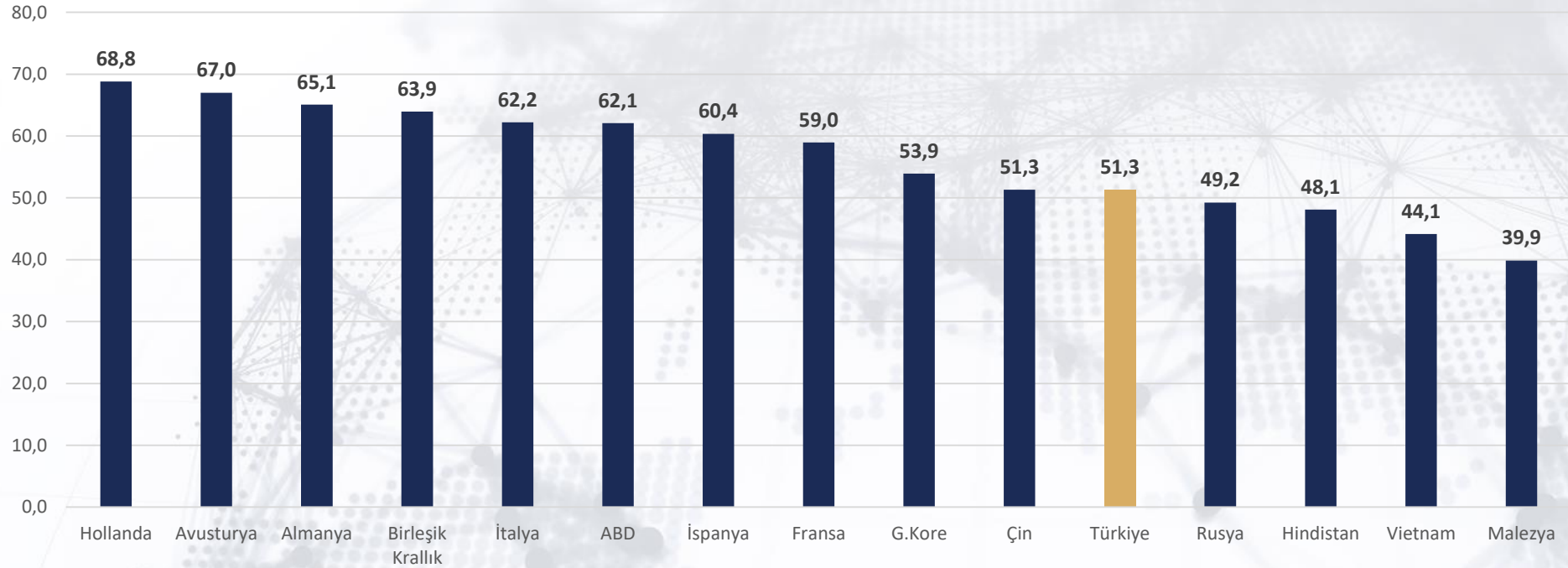
Kaynak: Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB)

*Sanayi Üretim Endeksi, Yüzde Değişim (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.

Dünya Ekonomisine İlişkin Gelişmeler

İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi* (PMI), Haziran 2021

Kaynak: IHS Markit

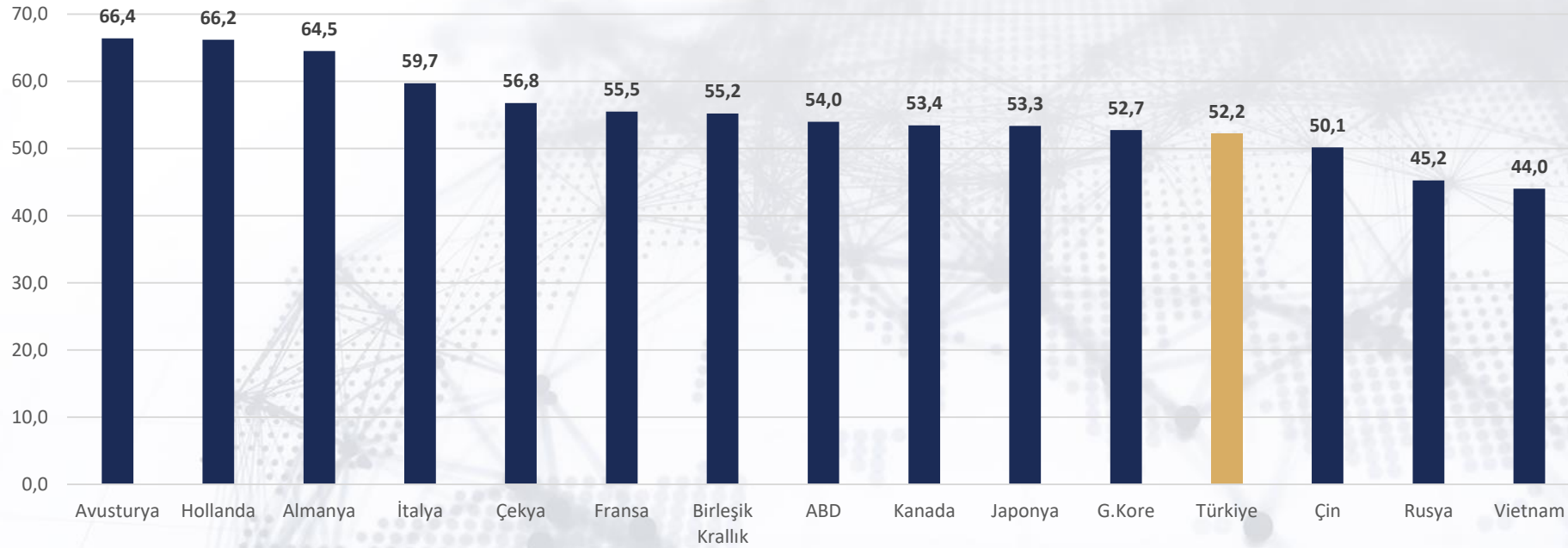
- Endeksin 50 değerinin üzerinde olması imalat sanayinde iyileşmeye işaret ederken 50'nin altında olması kötüleşmeyi ifade etmektedir. Mevsimsellikten arındırılmış veriler kullanılmıştır.

2021 Haziran Ayında Türkiye'nin PMI Endeksi 51,3 ile eşik değer üstünde gerçekleşmiştir.

Dünya Ekonomisine İlişkin Gelişmeler

Yeni İhracat Siparişleri Endeksi*, Haziran 2021

Kaynak: IHS Markit

- Endeksin 50 değerinin üzerinde olması yeni ihracat siparişlerinde iyileşmeye işaret ederken 50'nin altında olması kötüleşmeyi ifade etmektedir. Mevsimsellikten arındırılmış veriler kullanılmıştır.

2021 Haziran Ayında Türkiye'nin Yeni İhracat Siparişleri Endeksi 52,2 ile eşik değer altında gerçekleşmiştir.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

B-MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

2021-2023 Orta Vadeli Program (YEP) Hedefleri

	2019	2020 (GT)	2021 (P)	2022 (P)	2023 (P)
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	4.320	4.851	5.644	6.310	7.021
Kişi Başına Milli Gelir (\$)	9.213	8.381	8.661	9.317	10.033
GSYH Reel Büyümesi (%)	0,9	0,3	5,8	5,0	5,0
İşsizlik Oranı (%)	13,7	13,8	12,9	11,8	10,9
Seyahat Gelirleri (Milyar \$)	29,8	10,3	19,8	29,8	35,0
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	8,8	-24,4	-13,9	-5,4	1,3
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	1,2	-3,5	-1,9	-0,7	0,1

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

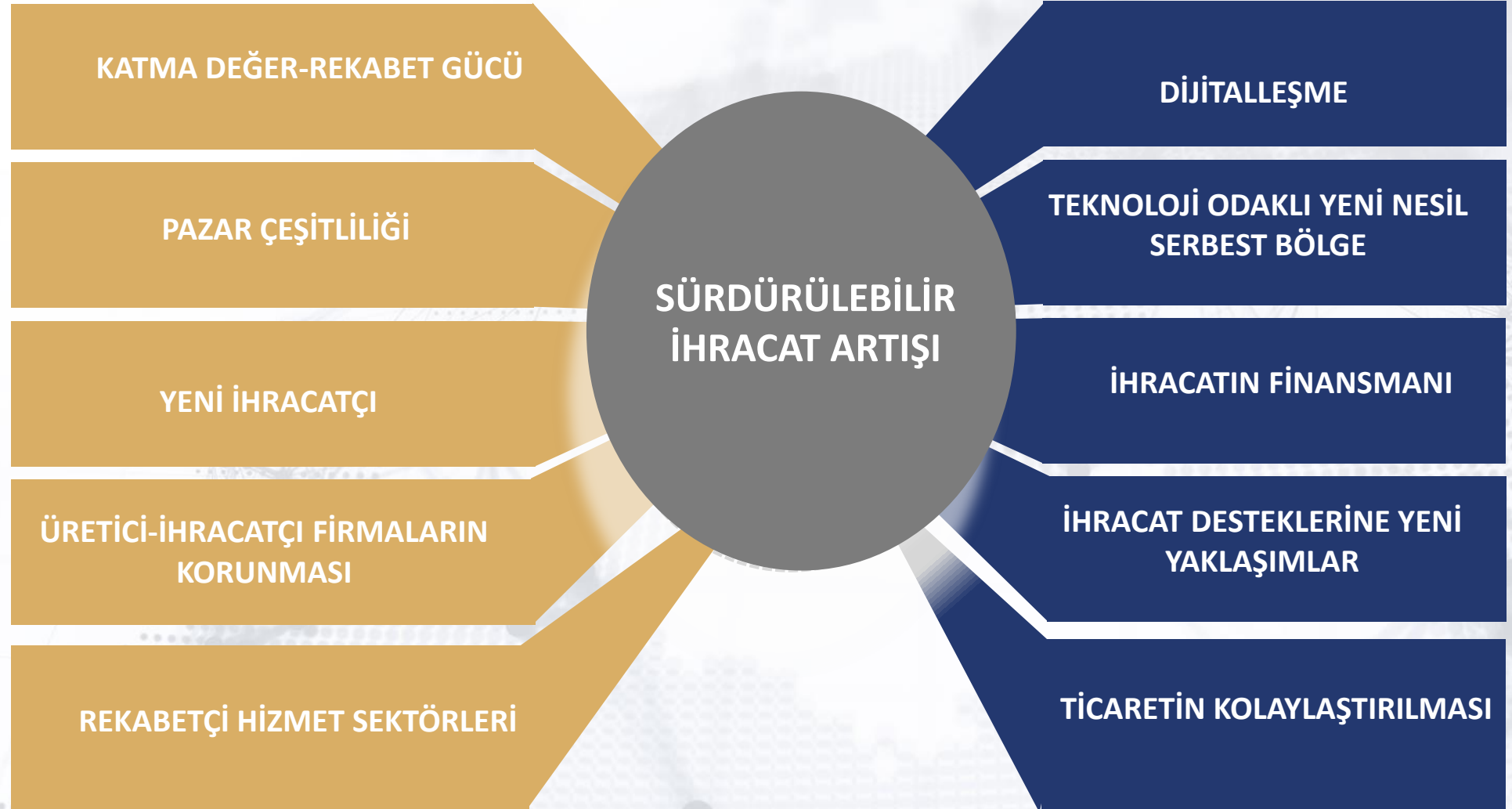
GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

- **2021-2023** dönemini kapsayan Orta Vadeli Programın amacı; iç ve dış dengenin yeniden sağlanması, bu denge üzerine inşa edilecek stratejik reformlarla kapsayıcı, sürdürülebilir ve istihdam odaklı büyümeyi hedefleyen politikalarla küresel ekonomide ortaya çıkan yeni normalin oluşturduğu iktisadi fırsatları da kullanarak üretime, ihracata ve finansal istikrara dayalı ekonomik dönüşümün ve değişimin gerçekleştirilmesidir.

İhracat Ana Planı Hedefleri

İhracat Ana Planı Politika Araçları

Dijitalleşme ve Ticaret Kolaylıkları	Ticaret Diplomasisi ve Yeni İhracatçılar	Teknoloji Odaklı Yeni Nesil Serbest Bölgeler	İhracatın Finansmanı (Eximbank Ürünleri)
➤ Dijital Gümrükler ➤ İhracatçılar İçin Kullanıcı Dostu Dijital Uygulamalar ➤ Ticaret Diplomasisi Araçları ➤ Ticaret Politikası Önlemleri	➤ Ticaret Müşavirleri Ağı ➤ Türkiye Kadın Girişimci Ağı ➤ Melek Yatırımcı Ağı ➤ Dış Ticaret Alanında Mesleki Eğitim	➤ Finansman Desteği ➤ Enerji Desteği ➤ Kira Desteği ➤ İstihdam Desteği	➤ Uzun Vadeli Finansman ➤ Kur riskine karşı yeni ürünler ➤ Kadın ve Genç Girişimcilere Özel Kredi Programı ➤ Mevsimsel Kredi Destek Programı

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri

Bazı Ülke-Ülke Gruplarına İlişkin Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	ÇHC	Japonya
IMF	2020	-3,3	-6,6	-3,5	-4,1	-3,1	-8,0	2,3	-4,8
	2021	6,0	4,4	6,4	3,7	3,8	12,5	8,4	3,3
	2022	4,4	3,8	3,5	2,6	3,8	6,9	5,6	2,5
OECD	2020	-3,5	-6,7	-3,5	-4,1	-2,6	-7,7	2,3	-4,7
	2021	5,8	4,3	6,9	3,7	3,5	9,9	8,5	2,6
	2022	4,4	4,4	3,6	2,5	2,8	8,2	5,8	2,0
Dünya Bankası	2019	2,5	1,3	2,2	1,4	2,0	4,0	6,0	0,0
	2020	-3,5	-6,6	-3,5	-4,1	-3,0	-7,3	2,3	-4,7
	2021	5,6	4,2	6,8	4,5	3,2	8,3	8,5	2,9

Kaynak:

IMF 2021 Nisan ayı Görünüm Raporu

OECD 2021 Mayıs ayı Görünüm Raporu

Dünya Bankası 2021 Haziran ayı Görünüm Raporu

Dünya Ticaretine İlişkin Tahminler

DTÖ Küresel Mal Ticareti Büyüme Tahminleri (%)

	2021	2022
Dünya Mal Ticaret Hacmi	8,0	4,0
<i>İhracat Artışı</i>		
Kuzey Amerika	7,7	5,1
Orta ve Güney Amerika	3,2	2,7
Avrupa	8,3	3,9
Asya	8,4	3,5
<i>İthalat Artışı</i>		
Kuzey Amerika	11,4	4,9
Orta ve Güney Amerika	8,1	3,7
Avrupa	8,4	3,7
Asya	5,7	4,4

Kaynak: IMF (Nisan 2021), DTÖ (Mart 2021)

IMF Küresel Mal ve Hizmet Ticareti Büyüme Tahminleri (%)

Reel Değişim (%)	2021	2022
Küresel Ticaret Hacmi	8,4	6,5
İhracat Hacmi		
-Gelişmiş Ülkeler	7,9	6,4
-Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ülkeler	7,6	6,0

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

C-DİŞ TİCARETTE GELİŞMELER

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

1) MAL TİCARETİ

Mal Ticareti Hedefleri (OVP)

	2020 (GT)	2021 (P)	2022 (P)	2023 (P)
İhracat (Milyar \$) (GTS)	165,9	184,0	198,0	214,0
İthalat (Milyar \$) (GTS)	204,0	223,3	240,0	256,0
Dış Ticaret Dengesi (GTS, Milyar Dolar)	-38,1	-39,3	-42,0	-42,0
Dış Ticaret Hacmi (GTS)/GSYH (%)	52,7	55,4	54,7	53,7
İhracat/İthalat (%)	81,3	82,4	82,5	83,6

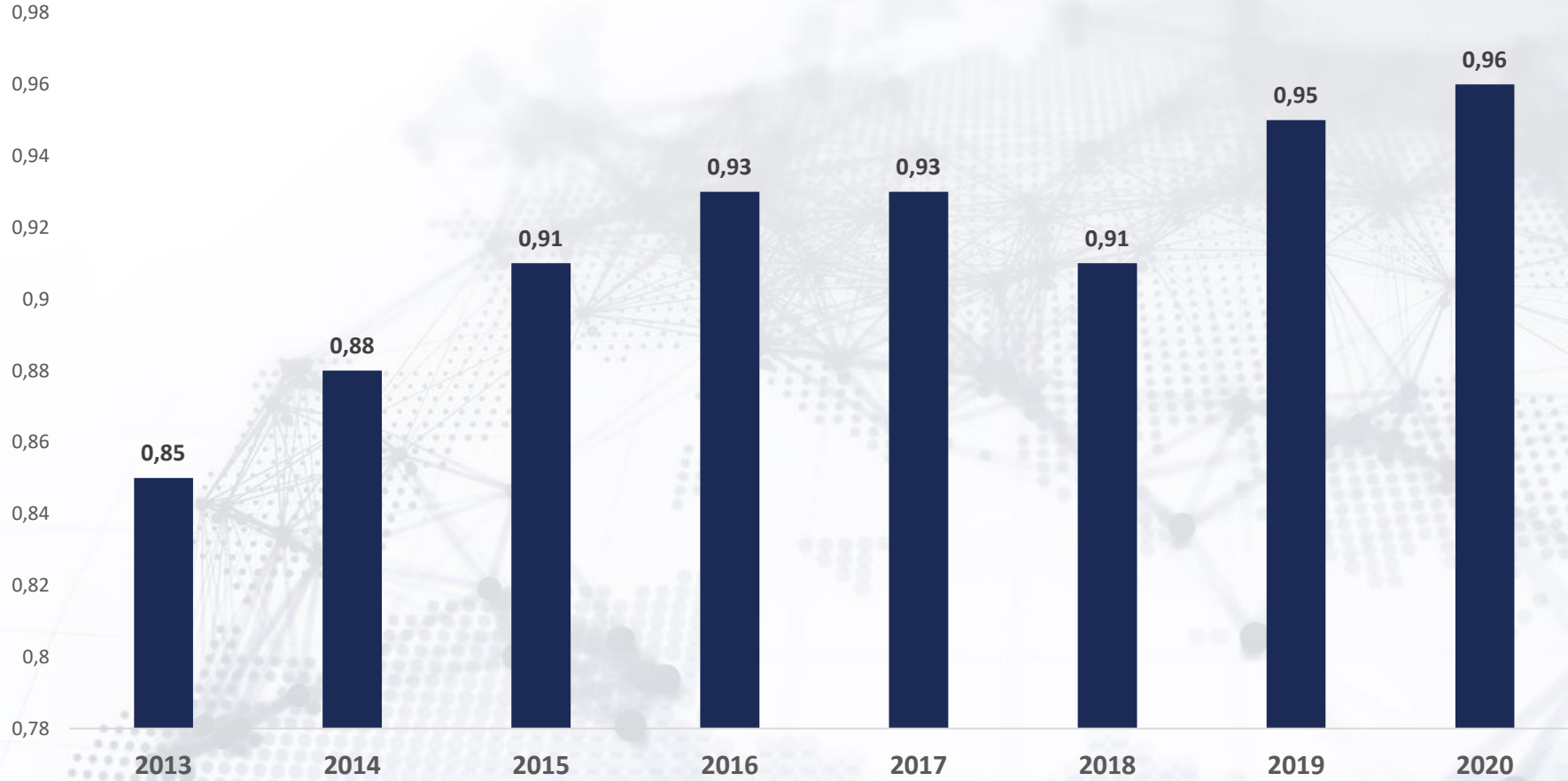
Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

Türkiye'nin Küresel Mal İhracatındaki Payı (%)

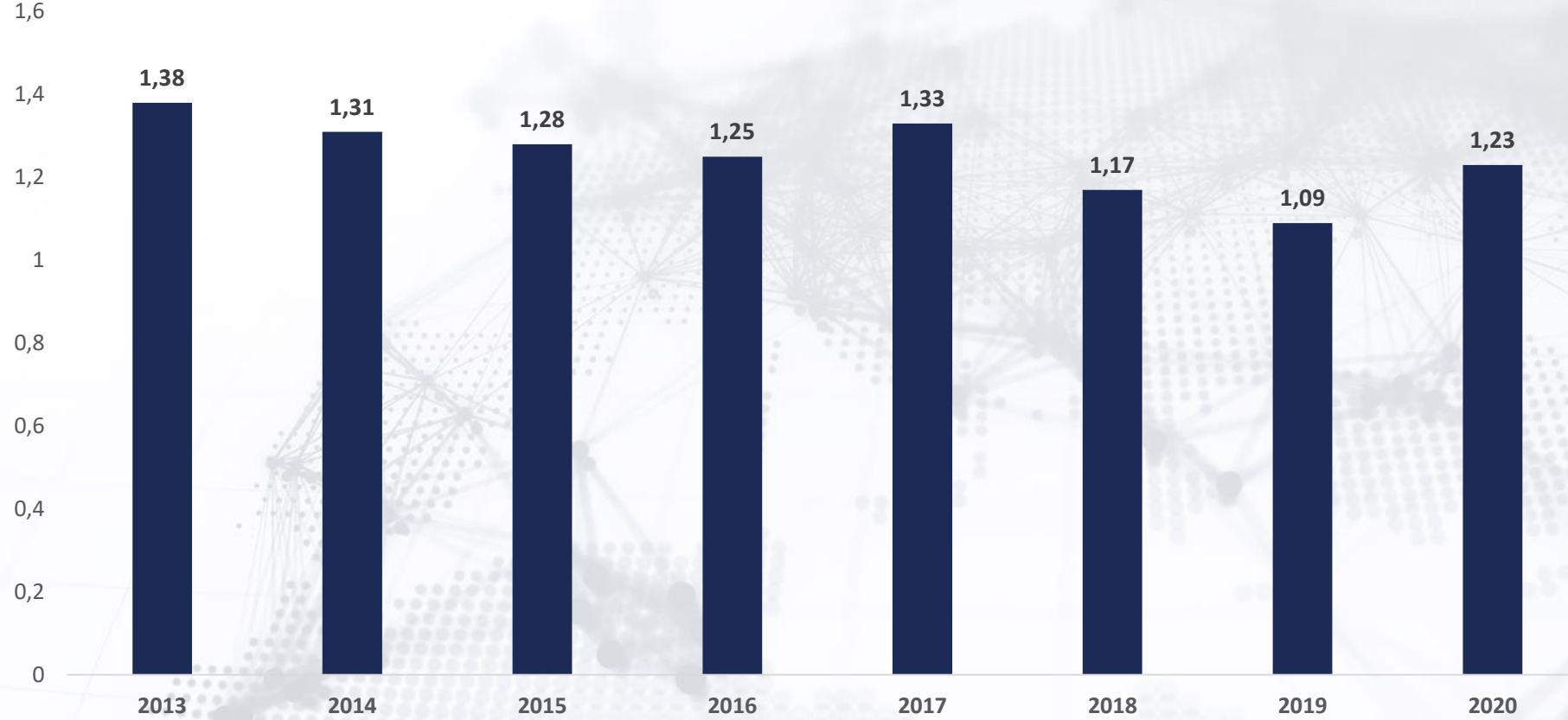

Kaynak: DTÖ

- Türkiye'nin dünya mal ihracatındaki payı 2020 yılında %0,96 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Mal İthalatındaki Payı (%)

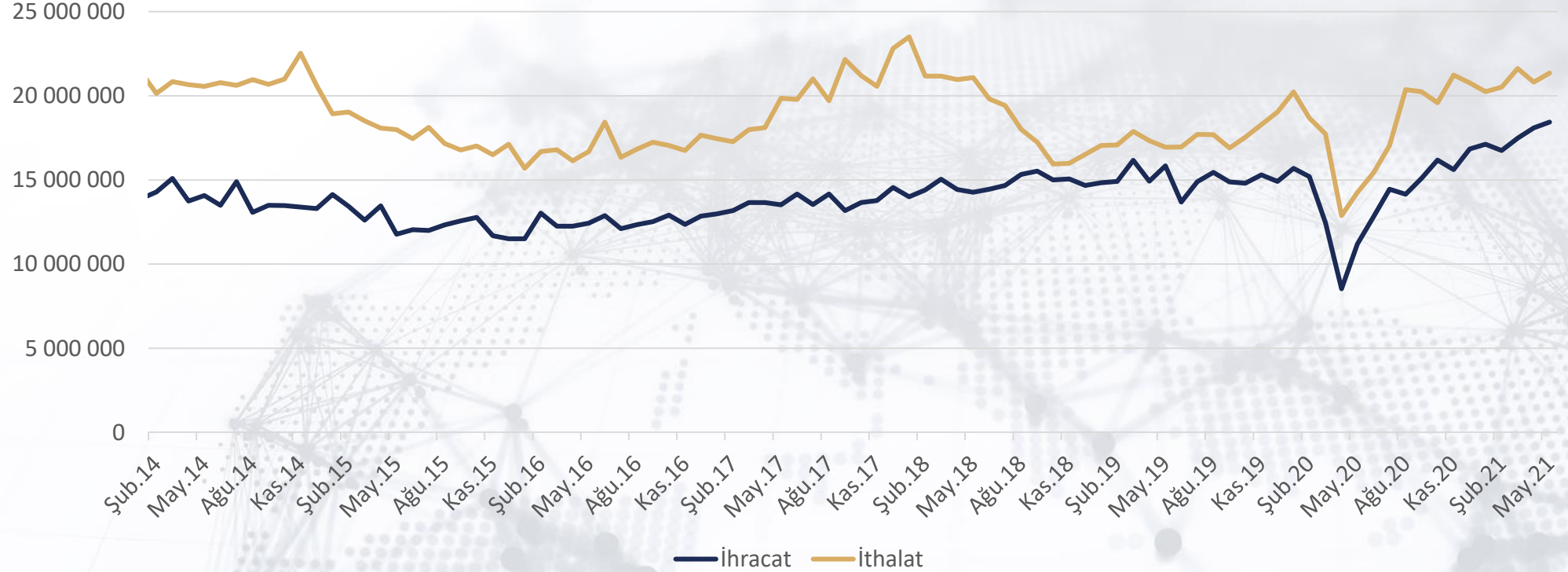

Kaynak: DTÖ

➤ Türkiye'nin dünya mal ithalatındaki payı 2020 yılında %1,23 düzeyindedir.

İhracat ve İthalatın Aylık Gelişimi (Bin \$, GTS)

Kaynak: TÜİK

Not: Grafikte Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Veriler Kullanılmıştır.

- **2021 Mayıs ayında, 2020 yılının aynı ayına göre genel ticaret sisteminde ihracat %65.7 oranında artış ile 16,5 milyar dolar, ithalat ise %54,0 oranında artış ile 20,6 milyar dolar olmuştur. Dış ticaret açığı ise %20,2 oranında artışla 4,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.**

Dış Ticaretin Gelişimi

(Bin \$)	2019	2020	Değişim (%) 2019/2020	2020 - MAYIS	2021 - MAYIS	Değişim (%) 2020/2021
İhracat	180.832.722	169.646.391	-6,2	9.957.537	16.497.520	65,7
Enerji İhracatı*	8.447.379	4.715.235	-44,2	235.031	737.853	213,9
Altın İhracatı	2.000.620	2.779.978	39,0	515.516	240.699	-53,3
İthalat	210.345.203	219.516.247	4,4	13.393.633	20.626.964	54,0
Enerji İthalatı*	41.731.207	28.925.039	-30,7	1.269.132	3.094.526	143,8
Altın İthalatı	11.268.688	25.183.792	123,5	1.399.359	191.248	-86,3
Dış Ticaret Hacmi	391.177.924	389.162.638	-0,5	23.351.171	37.124.484	59,0
Dış Ticaret Dengesi	-29.512.481	-49.869.856	69,0	-3.436.096	-4.129.444	20,2
Enerji Dışı Denge	3.771.347	-25.660.051	-780,4	-2.401.995	-1.772.772	-26,2
İhracat / İthalat (%)	86,0	77,3	-10,1	74,3	80,0	7,6

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

* Enerji, 27. fasıla karşılık gelmektedir.

- **2021 yılı Mayıs ayında ihracat %65,7 artışla 16,5 milyar dolar, ithalat ise %54,0 artış ile 20,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.**

Dış Ticaret Endeksleri (2010=100)

	2019		2020		2021 Mayıs	
	Endeks	%Değişim	Endeks	% Değişim	Endeks	% Değişim
İhracat Birim Değer Endeksi	95,6	-4,2	94,8	-0,8	102,4	13,1
İhracat Miktar Endeksi	125,3	6,5	118,4	-5,5	128,0	46,6
İthalat Birim Değer Endeksi	101,2	-4,3	96,3	-4,9	111,8	29,1
İthalat Miktar Endeksi	97,3	-5,0	106,7	9,6	103,7	19,3
Dış Ticaret Hadleri	94,5	0,1	98,5	4,2	91,6	-12,4

Kaynak: TÜİK

- Mayıs 2021 döneminde ihracat miktar endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre %46,6 oranında artarken, ithalat miktar endeksi ise %19,3 oranında artmıştır.

GTS* ve ÖTS*'ye Göre Dış Ticaret Verileri

Tablo 1: Genel Ticaret Sistemine(GTS) Göre Dış Ticaret Verileri

	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
İhracat	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87
İthalat	16.318	22.661	38,87	98.952	126.146	27,48
Dış Ticaret Hacmi	29.778	42.434	42,50	174.011	231.128	32,82
Dış Ticaret Dengesi	-2.858	-2.888	1,04	-23.893	-21.164	-11,42
İhr/İth.Karşılama Oranı(%)	82,5	87,3		75,9	83,2	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 2: Özel Ticaret Sistemine(ÖTS) Göre Dış Ticaret Verileri

	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
İhracat	12.742	18.805	47,59	70.926	99.576	40,39
İthalat	15.845	21.910	38,28	94.584	121.274	28,22
Dış Ticaret Hacmi	28.587	40.715	42,43	165.510	220.850	33,44
Dış Ticaret Dengesi	-3.104	-3.105	0,05	-23.658	-21.698	-8,28
İhr/İth.Karşılama Oranı(%)	80,4	85,8		75,0	82,1	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

*Genel Ticaret Sistemi'nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi'nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (GTS)

İHRACAT

İhracat (Milyon \$)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değ. (%)	2020	2021	Değ. (%)
Yatırım malları	1.559	2.235	43,40	8.338	11.422	36,98
Ara mallar	6.514	10.264	57,57	36.747	53.258	44,93
Tüketim malları	5.289	7.189	35,94	29.493	39.714	34,66
Diğerleri	99	85	-14,62	482	589	22,23
TOPLAM	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İTHALAT

İthalat (Milyon \$)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değ. (%)	2020	2021	Değ. (%)
Yatırım malları	2.405	3.387	40,80	13.512	17.761	31,45
Ara mallar	12.020	17.038	41,75	74.914	95.436	27,39
Tüketim malları	1.861	2.207	18,61	10.224	12.777	24,98
Diğerleri	32	29	-8,72	303	173	-43,02
TOPLAM	16.318	22.661	38,87	98.952	126.146	27,48

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Başlıca İhraç Ürünleri (GTS)

FASIL	İHRACAT (MİLYON DOLAR)	Mayıs			Ocak - Mayıs		
	FASIL ADI	2020	2021	% Değişim	2020	2021	% Değişim
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	914	1.640	79,5	6.061	8.476	39,8
87	Motorlu kara taşıtları	1.012	1.535	51,6	7.572	10.207	34,8
72	Demir ve çelik	558	1.330	138,5	3.361	5.366	59,7
85	Elektrikli makina ve cihazlar	568	919	62,0	3.284	4.681	42,5
39	Plastikler ve mamulleri	450	823	82,9	2.558	3.771	47,4
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	235	738	213,9	2.129	3.003	41,1
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	324	707	118,3	2.672	3.867	44,7
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	572	678	18,5	2.385	4.230	77,4
73	Demir veya çelikten eşya	391	651	66,7	2.382	3.157	32,5
62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	359	479	33,5	2.293	2.943	28,4

Kaynak: TÜİK

Başlıca İthal Ürünleri (GTS)

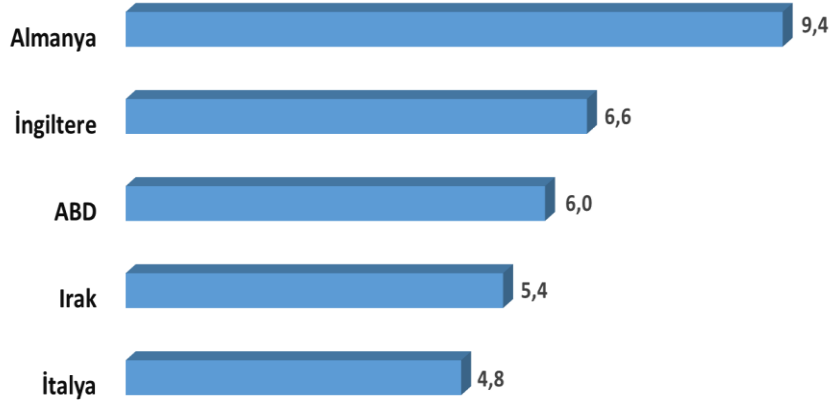
FASIL	İTHALAT (MİLYON DOLAR)	Mayıs			Ocak - Mayıs		
	FASIL ADI	2020	2021	% Değişim	2020	2021	% Değişim
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	1.269	3.095	143,8	12.733	15.098	18,6
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	1.608	2.383	48,2	8.880	12.267	38,1
72	Demir ve çelik	907	2.333	157,3	5.776	10.604	83,6
85	Elektrikli makina ve cihazlar	919	1.603	74,4	5.769	8.315	44,1
39	Plastikler ve mamulleri	852	1.533	80,0	4.747	7.025	48,0
87	Motorlu kara taşıtları	477	1.358	184,7	4.192	7.165	70,9
29	Organik kimyasal ürünler	477	771	61,7	2.477	3.462	39,8
74	Bakır ve bakırdan eşya	240	553	130,5	1.100	2.088	89,9
76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	195	536	174,3	1.406	2.090	48,6
12	Yağlı tohum ve meyvalar	357	422	18,5	1.130	1.274	12,8

Kaynak: TÜİK

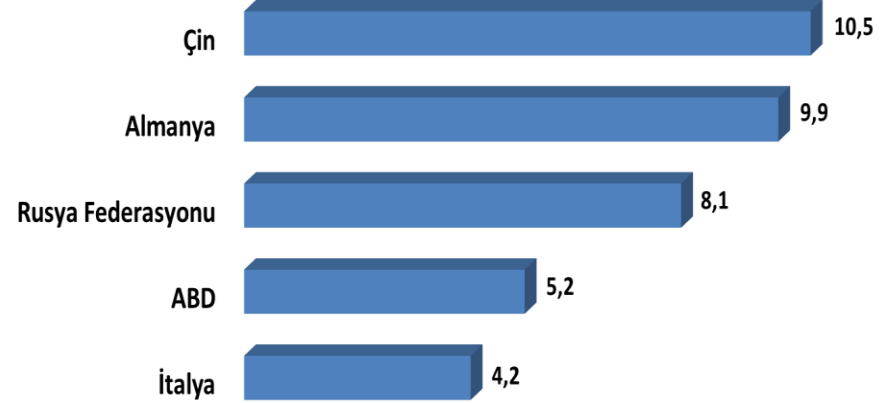

İhracat ve İthalatta İlk Beş Ülke (GTS)

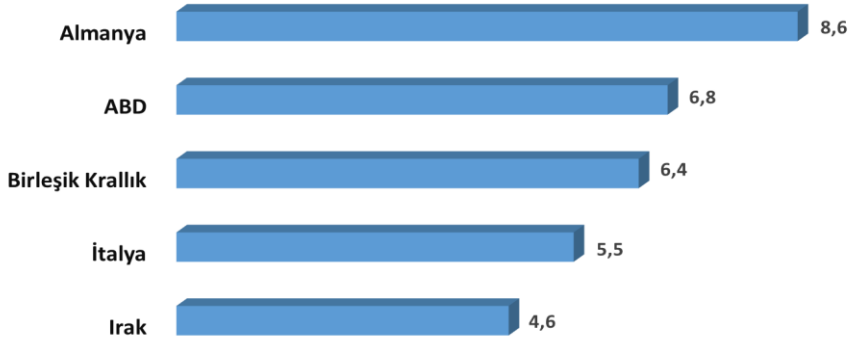
2020 yılı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

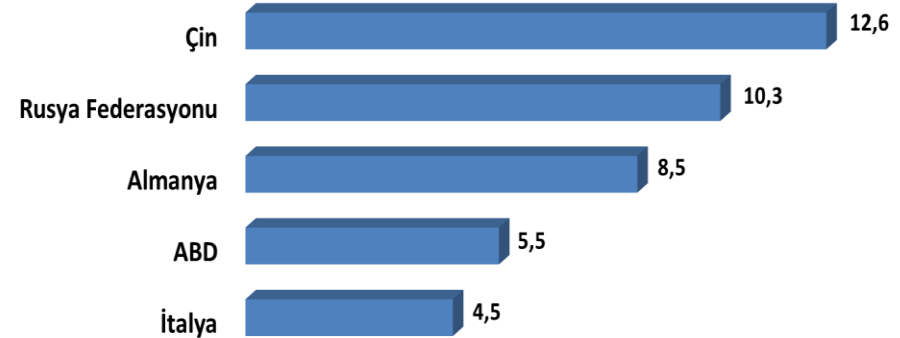
2020 yılı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

2021 Haziran Ayı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

2021 Haziran Ayı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

İhracatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	MAYIS				OCAK-MAYIS			
	2020	2021	% Pay	% Değişim	2020	2021	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (27)	3.972	6.805	41,2	71,3	25.287	35.631	41,8	40,9
B- DİĞER ÜLKELER	5.985	9.693	58,8	61,9	36.312	49.578	58,2	36,5
1- DİĞER AVRUPA	1.400	2.391	14,5	70,8	8.217	11.291	13,3	37,4
2- AFRİKA	819	1.582	9,6	93,3	6.059	8.000	9,4	32,0
Kuzey Afrika	469	940	5,7	100,5	3.659	5.138	6,0	40,4
Diğer Afrika	350	642	3,9	83,6	2.400	2.862	3,4	19,3
3- AMERİKA	1.161	1.803	10,9	55,3	5.420	8.206	9,6	51,4
Kuzey Amerika	977	1.269	7,7	29,8	4.236	5.935	7,0	40,1
Orta Amerika ve Karayip	75	165	1,0	119,7	531	793	0,9	49,4
Güney Amerika	109	370	2,2	240,5	653	1.477	1,7	126,4
4- ASYA	2.553	3.818	23,1	49,6	16.260	21.550	25,3	32,5
Yakın ve Ortadoğu	1.810	2.430	14,7	34,2	11.709	14.796	17,4	26,4
Diğer Asya	742	1.388	8,4	87,0	4.551	6.755	7,9	48,4
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	43,8	77,1	0,5	75,9	271,2	412,9	0,5	52,2
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	9,5	21,2	0,1	122,8	84,9	117,9	0,1	38,8
GENEL TOPLAM	9.958	16.498	100	65,7	61.599	85.209	100	38,3

Kaynak: TÜİK

İthalatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	MAYIS				OCAK-MAYIS			
	2020	2021	% Pay	% Değişim	2020	2021	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (27)	4.015	6.738	32,7	67,8	25.925	35.311	34,1	36,2
B- DİĞER ÜLKELER	9.378	13.889	67,3	48,1	56.709	68.174	65,9	20,2
1- DİĞER AVRUPA	1.858	3.199	15,5	72,2	13.222	17.191	16,6	30,0
2- AFRİKA	514	472	2,3	-8,2	2.642	3.043	2,9	15,2
Kuzey Afrika	209	310	1,5	48,6	1.476	1.865	1,8	26,3
Diğer Afrika	306	162	0,8	-47,1	1.166	1.178	1,1	1,1
3- AMERİKA	1.443	1.921	9,3	33,1	8.557	8.280	8,0	-3,2
Kuzey Amerika	841	1.045	5,1	24,3	5.773	5.106	4,9	-11,5
Orta Amerika ve Karayip	62	96	0,5	55,7	428	448	0,4	4,7
Güney Amerika	540	780	3,8	44,3	2.356	2.726	2,6	15,7
4- ASYA	4.892	6.776	32,9	38,5	25.710	32.236	31,2	25,4
Yakın ve Ortadoğu	1.287	1.040	5,0	-19,2	6.538	6.486	6,3	-0,8
Diğer Asya	3.606	5.736	27,8	59,1	19.172	25.750	24,9	34,3
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	12	58	0,3	380,5	151	350	0,3	131,6
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	659	1.464	7,1	122,1	6.426	7.074	6,8	10,1
GENEL TOPLAM	13.394	20.627	100	54,0	82.634	103.485	100	25,2

Kaynak: TÜİK

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

2) HİZMETLER TİCARETİ

Hizmetler Sektörüne İlişkin Hedefler

2023 Hedeflerimiz kapsamında hizmetler sektöründe;

- Ülkemizin dünya hizmet ticaretinden aldığı payın artırılması
- Hizmetler sektörü toplam ihracatının 150 milyar dolara çıkarılması
- Sağlık turizminde 20 Milyar Dolar, film-dizi sektöründe 1 Milyar Dolar, eğitim sektöründe 2 Milyar Dolar, bilişim sektöründe ise 10 Milyar Dolar tutarında ihracat rakamına ulaşılması

2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar ile desteklenen sektörler;

- Sağlık Turizmi, Bilişim, Eğitim, Film ve Yönetim Danışmanlığı

2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar ile sağlanan destekler;

- Ürün-hizmet tescil desteği
- Marka yurtdışı tescil ve korunma desteği
- Rapor ve Yurtdışı Şirket Alımına Yönelik Danışmanlık desteği
- Belgelendirme desteği
- Reklam, tanıtım ve pazarlama desteği
- Danışmanlık desteği
- Acenta komisyon desteği
- Tercümanlık desteği
- Hasta yol desteği
- Bilgisayar oyunu-mobil uygulama pazara giriş desteği
- Film reklam desteği/film yurtdışı pazarlama desteği

Türkiye'nin Küresel Hizmet İhracatındaki Payı (%)

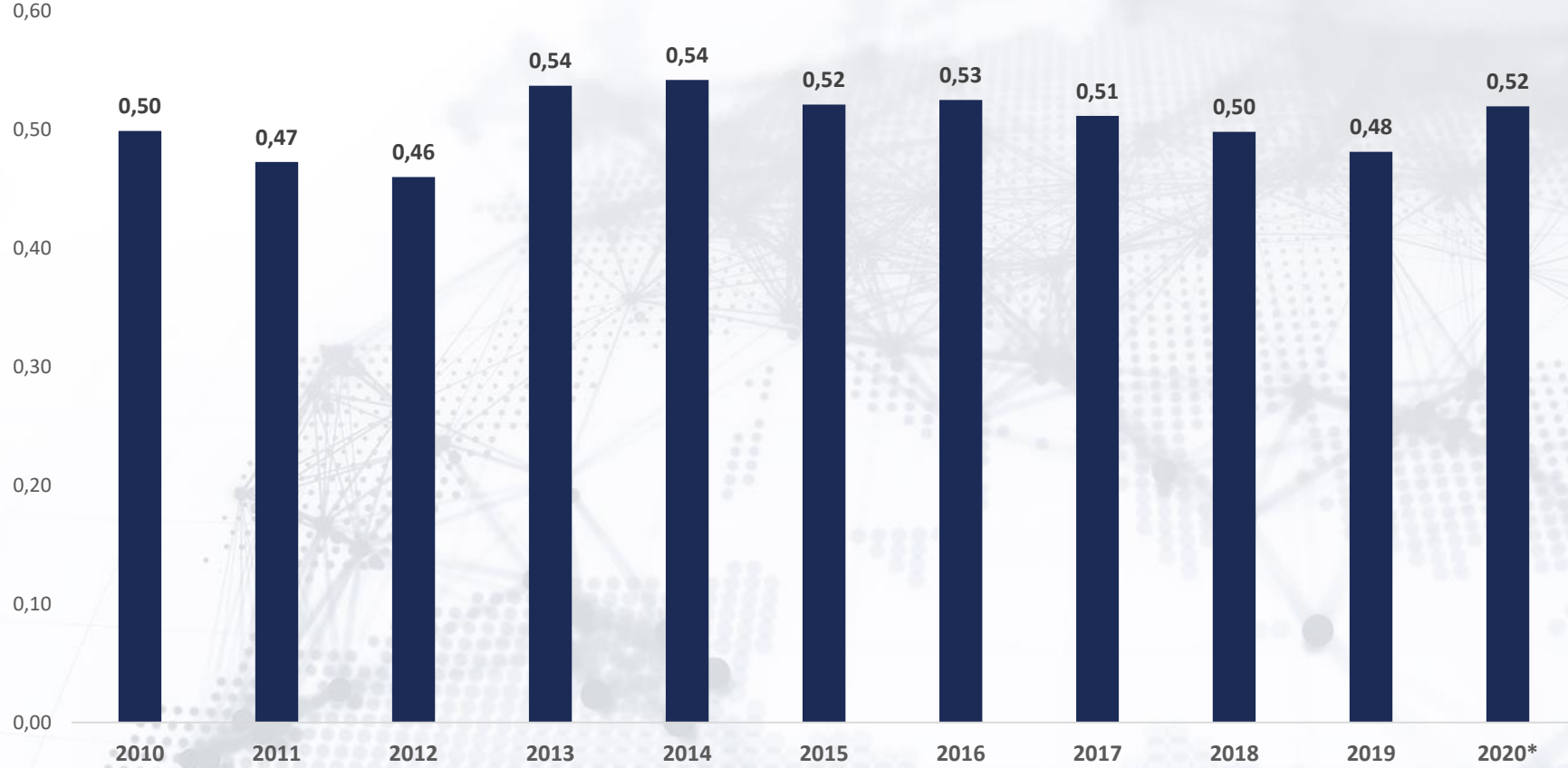
Kaynak: TCMB, DTÖ

➤ Türkiye'nin 2020 yılı küresel hizmet ihracatındaki payı %0,7 düzeyindedir.

*Tahmin

Türkiye'nin Küresel Hizmet İthalatındaki Payı (%)

Kaynak: TCMB, DTÖ

➤ Türkiye'nin 2020 yılı küresel hizmet ithalatındaki payı %0,52 düzeyindedir.

*Tahmin

Ödemeler Dengesi-Hizmet Kalemleri

Milyon Dolar	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
Hizmetler Geliri	1.298	3.149	142,6	13.012	14.587	12,1
Taşımacılık Geliri	669	1.498	123,9	5.870	6.888	17,3
Seyahat Geliri	0	719	-	3.410	3.407	-0,1
İnşaat Geliri	18	19	5,6	90	96	6,7
Sigorta ve Emeklilik	158	208	31,6	953	991	4,0
Finansal Hizmetler Geliri	37	37	0,0	203	285	40,4
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Geliri	6	14	133,3	40	59	47,5
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Geliri	128	151	18,0	618	771	24,8
Diğer İş Hizmetleri Geliri	162	351	116,7	1.091	1.361	24,7
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Geliri	6	17	183,3	47	72	53,2
Resmi Hizmetler Geliri	14	14	0,0	107	92	-14,0
Milyon Dolar	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
Hizmetler Gideri	1.468	2.210	50,5	10.063	11.039	9,7
Taşımacılık Gideri	539	952	76,6	3.422	4.607	34,6
Seyahat Gideri	0	54	-	716	303	-57,7
İnşaat Gideri	0	1	-	5	7	40,0
Sigorta ve Emeklilik Gideri	237	290	22,4	1.531	1.442	-5,8
Finansal Hizmetler Gideri	90	111	23,3	504	420	-16,7
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Gideri	85	167	96,5	720	862	19,7
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Gideri	95	115	21,1	623	672	7,9
Diğer İş Hizmetleri Gideri	321	384	19,6	1.829	2.018	10,3
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Gideri	10	4	-60,0	31	27	-12,9
Resmi Hizmetler Gideri	47	66	40,4	369	339	-8,1

Yurt Dışında Müteahhitlik Hizmetleri

Yıl	Proje Sayısı	Ülke Sayısı	Proje Bedeli (\$)	Kümülatif Proje Bedeli (\$)	Ort. Proje Bedeli (\$)
1971-2002	2426	48	49.750.177.407	49.750.177.407	20.507.081
2003	339	35	6.397.601.656	56.147.779.063	18.871.981
2004	477	36	8.630.027.566	64.777.806.629	18.092.301
2005	451	33	12.914.620.409	77.692.427.039	28.635.522
2006	577	35	22.410.201.125	100.102.628.163	38.839.170
2007	617	45	25.815.417.471	125.918.045.634	41.840.223
2008	667	39	24.685.207.075	150.603.252.710	37.009.306
2009	508	45	20.210.153.992	170.813.406.702	39.783.768
2010	633	50	23.764.572.093	194.577.978.795	37.542.768
2011	562	51	24.433.755.689	219.011.734.484	43.476.434
2012	548	49	31.587.889.325	250.599.623.809	57.642.134
2013	438	50	31.254.518.527	281.854.142.336	71.357.348
2014	357	54	26.635.127.974	308.489.270.309	74.608.202
2015	287	57	23.885.307.446	332.374.577.756	83.224.068
2016	220	56	14.927.858.491	347.302.436.247	67.853.902
2017	327	52	16.832.496.172	364.134.932.419	51.475.523
2018	378	53	22.755.626.936	386.890.559.355	60.200.071
2019	524	45	19.349.452.841	406.240.012.196	36.926.437
2020	353	36	15.177.366.592	421.417.378.788	42.995.373
2021*	100	25	6.582.684.043	428.000.062.832	65.826.840

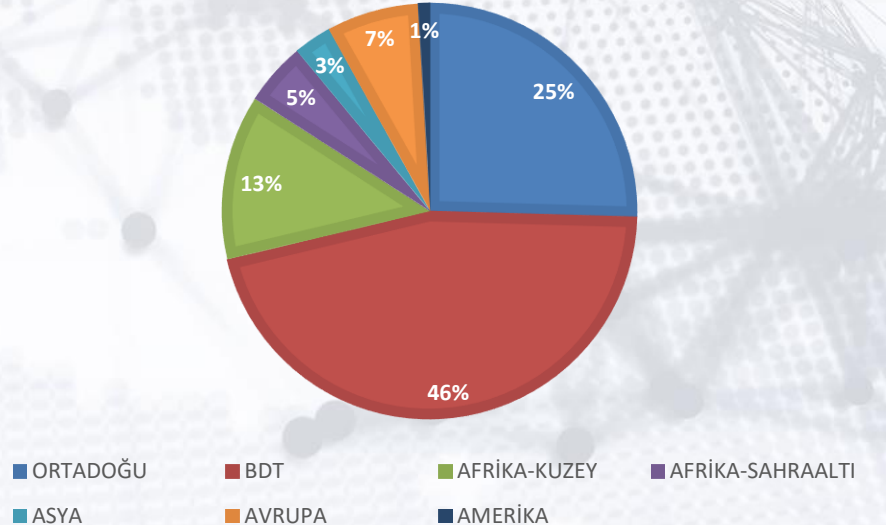
*Haziran ayı itibarıyla

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

- Dünyanın en büyük 250 müteahhitlik şirketi listesinde **2019** yılında **44** Türk firması vardır.
- Türkiye, bu bakımdan Çin'den sonra **2. sırada** yer almaktadır.

Sektörün ekonomiye katkıları: Döviz girdisi, ihracata katkı, istihdama katkı, teknoloji transferi, makina parkına etki, dışa açılma sürecine etki.

Müteahhitlik Hizmetlerinin Ülke Gruplarına Göre Dağılımı
(2021 Haziran ayı itibarıyla)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

D-YATIRIM ORTAMI

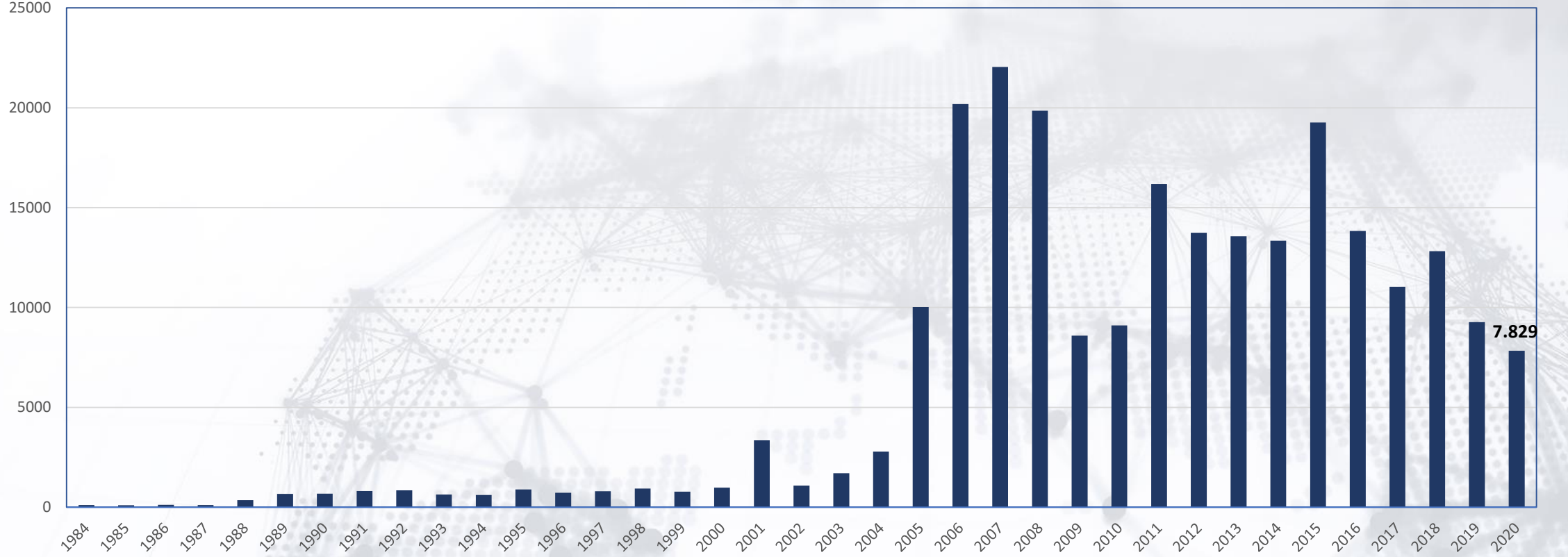

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları

1. ABD	19. Endonezya	39. İtalya	59. Meksika	79. Umman
2. Almanya	20. Estonya	40. Japonya	60. Norveç	80. Ürdün
3. Arnavutluk	21. Etiyopya	41. Katar	61. Özbekistan	81. Vietnam
4. Avusturya	22. Fas	42. Kazakistan	62. Pakistan	82. Yeni Zelanda
5. Avustralya	23. Filipinler	43. Kırgızistan	63. Polonya	83. Yunanistan
6. Azerbaycan	24. Finlandiya	44. Kuveyt	64. Portekiz	84. Yemen
7. BAE	25. Fransa	45. K.K.T.C.	65. Romanya	85. Gambia
8. Bahreyn	26. Güney Afrika	46. Kanada	66. Rusya	
9. Bangladeş	27. Güney Kore	47. Kosova	67. S. Arabistan	
10. Belçika	28. Gürcistan	48. Letonya	68. Sırbistan-Karadağ	
11. Beyaz Rusya	29. Hindistan	49. Litvanya	69. Singapur	
12. Bosna Hersek	30. Hırvatistan	50. Lübnan	70. Slovakya	
13. Brezilya	31. Hollanda	51. Lüksemburg	71. Slovenya	
14. Bulgaristan	32. İngiltere	52. Macaristan	72. Suriye	
15. Cezayir	33. İran	53. Makedonya	73. Sudan	
16. Çek Cumhuriyeti	34. İrlanda	54. Malezya	74. Tacikistan	
17. Çin Halk Cumhuriyeti	35. İspanya	55. Mısır	75. Tayland	
18. Danimarka	36. İsrail	56. Moğolistan	76. Tunus	
	37. İsveç	57. Moldova	77. Türkmenistan	
	38. İsviçre	58. Malta	78. Ukrayna	

Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

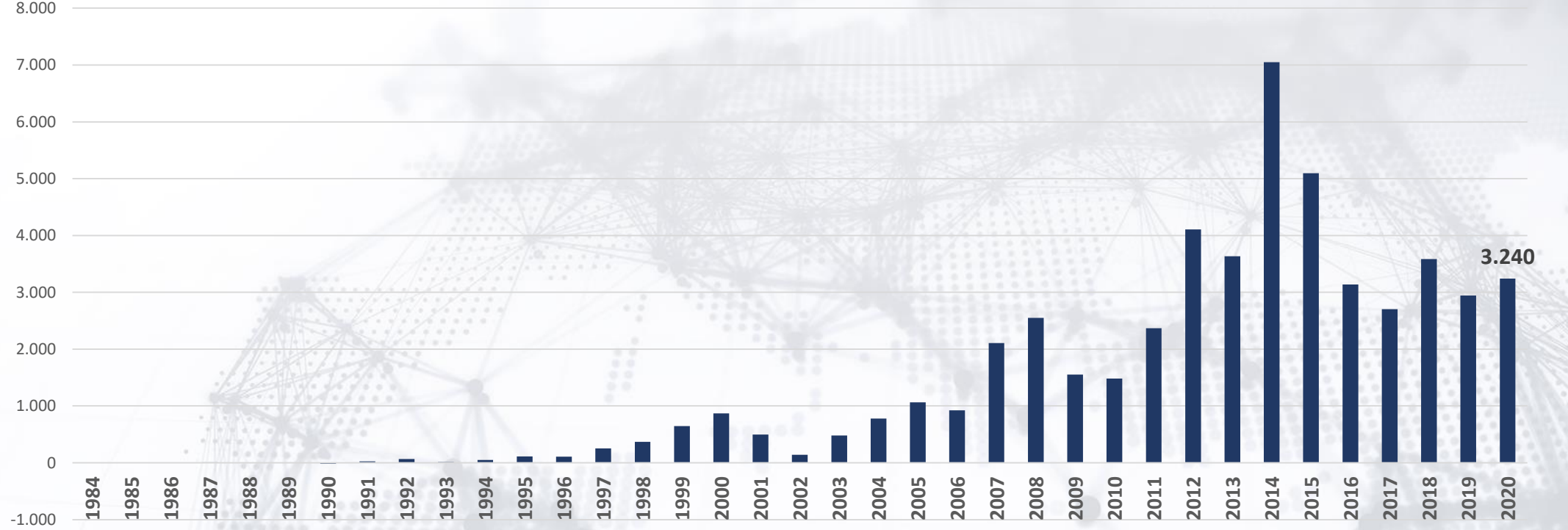

Kaynak: TCMB

- 1984-2002 döneminde 14,6 milyar ABD doları olan doğrudan yabancı yatırım tutarı, 2003-2020 döneminde kümülatif olarak 225,2 milyar dolara ulaşmıştır.
- Doğrudan yabancı yatırımlarda 2020 yılı Mayıs ayında 283 milyon dolar giriş yaşanırken 2021 yılı Mayıs ayında 619 milyon dolar giriş yaşanmıştır.

Yurt Dışına Doğrudan Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

Kaynak: TCMB

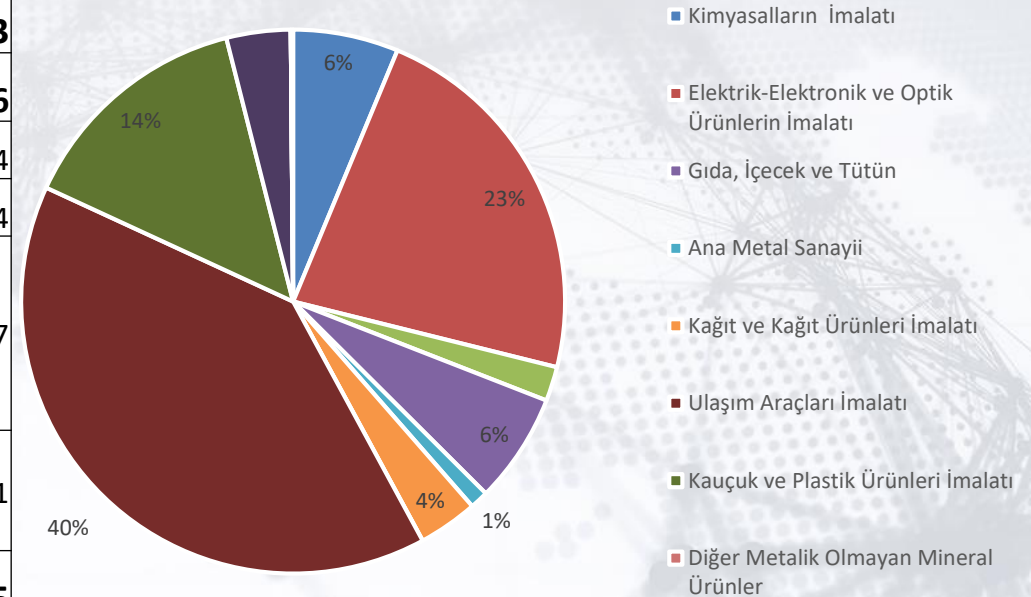
- Türk yatırımcıların yurtdışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımların toplamı, 2003'ten 2020 yılına kadar kümülatif olarak 48,8 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.
- 2021 yılı Mayıs ayında yurt dışına doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı ayına göre %80,7 oranında gerileme ile 315 milyon dolar olmuştur.

Yabancı Yatırımların Sektörlere Göre Dağılımı

Milyon Dolar(\$)	Yıllık		Ocak-Mayıs	
	2019	2020	2020	2021
TARIM SEKTÖRÜ	23	19	2	13
SİNAİ SEKTÖRÜ	2.103	1.273	533	816
Madencilik ve taşocaklığı	83	132	100	34
İmalat	1.930	1.089	425	734
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	89	51	7	47
Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1	1	1	1
HİZMETLER SEKTÖRÜ	3.752	4.383	2.136	785
TOPLAM	5.878	5.675	2.671	1.614

Kaynak: TCMB

İmalat Sanayisinde Alt Sektörlerin Payı (%) (Ocak-Mayıs 2021)

Doğrudan Yabancı Yatırımların (DYY) Ülkelere Göre Dağılımı

Sıra*	Ülkeler	2020 DYY (Milyon Dolar)	2021 DYY Mayıs (Milyon Dolar)	2021DYY Ocak-Mayıs (Milyon Dolar)
1	Hollanda	595	90	343
2	Avusturya	56	50	55
3	İngiltere	498	20	156
4	Çek Cumhuriyeti	0	15	17
5	Japonya	113	15	77
6	İsviçre	136	11	171
7	Birleşik Arap Emirlikleri	17	10	11
8	Güney Kore	50	9	287
9	Almanya	312	7	83
10	İsveç	66	4	4
11	Kuveyt	48	4	20
12	Hong Kong	183	4	23
13	İspanya	66	3	16
14	Ürdün	4	3	34
15	İtalya	977	2	31
16	Fransa	162	1	28
17	Lüksemburg	437	1	19
18	Norveç	105	1	1
19	Amerika Birleşik Devletleri	803	1	34
20	Panama	12	1	5
LİSTE TOPLAMI		4.640	252	1.415
TOPLAM		5.675	256	1.614

Sıralama 2021 Yılı Mayıs ayına göre dir.

Kaynak: TCMB

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

E-SERBEST BÖLGELER

Serbest Bölgelerin Sağladığı Avantajlar

- Üretici Kullanıcılar için Vergi Avantajlarından Yararlanma İmkânı
- Orta ve Uzun Vadede Geleceği Planlayabilme İmkânı
- Kâr Transferi İmkânı
- Ticaret Kolaylığı İmkânı
- Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticari Faaliyet İmkânı
- AB ve Gümrük Birliği Kriterlerinin Gerektirdiği Serbest Dolaşım Belgelerinin Temini İmkânı
- Eşitlik Prensibi
- Zaman Kısıtlaması Bulunmaması
- Pazar İhtiyaçlarına ve Şartlarına Göre Serbestçe Belirlenecek Ticari Faaliyet İmkânı
- Gerçekçi Bir Enflasyon Muhasebesi İmkânı
- Yerli ve Yabancı Tüm Pazarlara Erişim İmkânı
- Azaltılmış Bürokratik Prosedür ve Dinamik İşletme Yönetimi
- Stratejik Avantaj
- Her Türü Ticari ve Sınai Faaliyete Uygun ve Ucuz Altyapı İmkânı
- Tedarik Zinciri İmkânlarından Yararlanma Kolaylığı

Serbest Bölgeler

➤ 18 Serbest Bölgede 2021 yılı Haziran ayı itibarıyla 81.963 kişilik istihdam sağlanmıştır.

İhtisas Serbest Bölgeleri

- Ülkemizin Ar-Ge, katma değer ve yüksek teknoloji içerikli mal ve hizmet ihracatı payının artırılması amacıyla Bakanlığımızca İhtisas Serbest Bölgeleri projesi hayata geçirilmiştir.
- Bu kapsamda, 20/02/2020 tarihinde **İstanbul İhtisas Serbest Bölgesi** ilan edilmiştir.
- İhtisas Serbest Bölgelerinde 2635 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile **yazılım ve bilişim** sektöründe olgunlaşmış ve ihracata yönelmek isteyen Ar-Ge yoğun, yüksek katma değerli, inovasyon ve teknoloji odaklı yatırımlara daha geniş imkânlar ile **istihdam ve kira** destekleri sağlanmaktadır.
- Bu bölgelerde yazılım ve bilişim sektörlerinde yapılacak yatırımlar **öncelikli yatırım konuları** arasına alınmış ve **5. bölge** yatırım teşviklerinden yararlanmaları sağlanmıştır.
- Önümüzdeki dönemde de katma değerli ve yüksek teknoloji içeren farklı sektörlerde **yeni İhtisas Serbest Bölgeleri**'nin hayata geçirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Serbest Bölgelerin Ticaret Hareketleri (Milyon ABD Doları)

Milyon Dolar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Yurtiçinden Bölgelere	2,971	2,887	2,732	2,205	2,125	2,376	2,563	2,665	2,574
Bölgelerden Yurtdışına	7,071	7,701	7,958	7,494	7,041	7,525	8,147	7,978	7,727
Yurtdışından Bölgelere	7,257	7,490	7,059	6,550	5,868	6,404	6,453	5,633	7,028
Bölgelerden Yurtiçiye	5,754	5,162	4,683	4,012	3,999	4,073	3,766	3,379	4,729
TOPLAM TİCARET HACMİ	23,053	23,240	22,432	20,261	19,033	20,378	20,929	19,656	22,058

Kaynak: Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

- 2021 yılı Ocak-Haziran döneminde serbest bölgelerde gerçekleştirilen toplam ticaret hacmi 11,9 milyar dolar olmuştur.

Serbest Bölgelerde Sektörel Yoğunlaşma

İstanbul AHL	Hizmetler ve yazılım
Antalya	Yat inşası, medikal aletler
Kocaeli	Gemi inşası
Avrupa	Hazır giyim
Mersin	Hazır giyim
Bursa	Otomotiv alt endüstrileri
İzmir	Deri
TÜBİTAK-MAM	Ar-Ge faaliyetleri
Adana-Yumurtalık	Gemi tamir ve bakımı

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

F– İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU VE ÇOK TARAFLI TİCARET

Serbest Ticaret Anlaşmamız Olan Ülkeler

1. EFTA (Norveç, İsviçre, İzlanda, Liechtenstein) (1992)
2. İsrail (1997)
3. Makedonya (2000)
4. Bosna Hersek (2003)
5. Filistin (2005)
6. Tunus (2005)
7. Fas (2006)
8. Mısır (2007)

9. Arnavutluk (2008)
10. Gürcistan (2008)
11. Karadağ (2010)
12. Sırbistan (2010)
13. Şili (2011)
14. Güney Kore (2013)
15. Mauritius (2013)
16. Malezya (2015)
17. Moldova (2016)

18. Faroe Adaları (2017)
19. Singapur (2017)
20. Kosova (2019)
21. Venezuela (2020)
22. Birleşik Krallık (2021)
23. Katar *
24. Lübnan*
25. Sudan*

(*) İç onay sürecinde

Serbest Ticaret Anlaşması Müzakeresi Devam Eden Ülkeler

Aktif Müzakereler

1. Japonya
2. Tayland
3. Endonezya
4. Ukrayna

Diğer Müzakereler

1. Meksika
2. Ekvator
3. MERCOSUR
4. Peru
5. Kolombiya
6. Pakistan
7. Somali
8. Kamerun
9. Kongo Demokratik Cumhuriyeti
10. Körfez İşbirliği Konseyi
11. Cibuti
12. Çad

Ticari İlişkiler

➤ İkili Ticari İlişkiler

Avrupa, Asya-Pasifik, Avrasya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Sahra Altı Afrika, Amerika

➤ Bölgesel Ticari İlişkiler

AB, EİT, D8, KEİ, İİT, İSEDAK

➤ Çok Taraflı Ticari İlişkiler

DTÖ, G20

G-20 Dönem Başkanlığı

- ABD, Almanya, Arjantin, Avrupa Birliği, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'den oluşmaktadır.
- G-20 ülkeleri, dünya ekonomisinin %80'ini; küresel ticaretin %75'ini ve dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisini temsil etmektedir.
- G-20 Dönem Başkanlığı her sene bir üye ülke tarafından yürütülmektedir. G-20 Dönem Başkanlığı 2019 yılında Japonya tarafından üstlenilmiştir. 2020 yılında Dönem Başkanlığını Suudi Arabistan yapmıştır. 2021 yılında ise G-20 Dönem Başkanlığını İtalya yürütecektir.

İhracatın Ülke Gruplarına Göre Dağılımı

Ülke Grupları	2020 Mayıs (Bin Dolar)	2021 Mayıs (Bin Dolar)	% Değişim
AB(27)	3.972.460	6.804.943	71,3
BDT Ülkeleri	649.924	966.974	48,8
EFTA Ülkeleri	177.142	117.093	-33,9
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	525.242	814.737	55,1
İslam İşbirliği Teşkilatı	2.472.617	3.797.346	53,6
Karadeniz Ekonomik İşb.Teşkilatı	1.291.930	2.016.575	56,1
OECD Ülkeleri	5.713.556	9.226.837	61,5
Türk Cumhuriyetleri	409.606	518.549	26,6

Kaynak: TÜİK

İthalatın Ülke Gruplarına Göre Dağılımı

Ülke Grupları	2020 Mayıs (Bin Dolar)	2021 Mayıs (Bin Dolar)	% Değişim
AB(27)	4.015.164	6.737.856	67,8
BDT Ülkeleri	1.398.344	2.535.109	81,3
EFTA Ülkeleri	174.181	248.631	42,7
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	289.053	740.731	156,3
İslam İşbirliği Teşkilatı	2.034.068	2.131.781	4,8
Karadeniz Ekonomik İşb.Teşkilatı	1.894.582	3.130.967	65,3
OECD Ülkeleri	5.842.846	9.431.540	61,4
Türk Cumhuriyetleri	217.658	497.603	128,6

Kaynak: TÜİK

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

Hali hazırda **113** ülke, **171** Merkezde (**3'ü** Daimi Temsilcilik) **196** Ticaret Müşaviri/Ataşesi görev yapmaktadır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

